

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 45/2012 (2481) Rok LIV 16.12.2012

Niedziela Radości – **Gaudete**
„Radujcie się zawsze w Panu”

Flp 4, 4

Od 21 grudnia
mamy kalendarzową zimę

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

**za oknem KOŃCZY SIĘ GRUDZIEŃ...
DO NOWEGO ROKU POZOSTAŁO JUŻ TYLKO KILKA DNI**

Dwujęzyczny

Kalendarz Głosu Katolickiego
Calendrier de la Voix Catholique

**POLSKA MISJA
KATOLICKA**
we Francji

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Kalendarz Głosu Katolickiego
Calendrier de la Voix Catholique

Św. Wojciech

Św. Albert

Bl. Jerzy Popiełuszko

Św. Maksymilian Kolbe

Św. Paweł

Św. Faustyna

NASI ŚWIE

2013

Ste Genevieve

St Martin

St Louis

St Jean-Marie Vianney

Ste Bernadette

**Nasi
Święci**
**ZAMÓW JUŻ
TERAZ**

W kalendarzu także wersja kieszonkowa

Kalendarz zamówić
można wypełniając
poniższy kupon
i wysyłając go na
adres redakcji

„Głosu Katolickiego”*

Dostępny jest on także w polskich
ośrodkach duszpasterskich

**Czy masz już nasz kalendarz? To najlepszy
prezent pod choinkę, dla Polaków i Francuzów**

mat.pl
Internetowa
sprzedaż
materiałów
budowlanych

Mieszkasz we Francji?
Szukasz materiałów na Twój remont?
Wejdź na www.i-mat.pl

SwissLife
**UBEZPIECZENIA
PO POLSKU**

Tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20
grazyna.fernandes.ag.swisslife.fr

Spędzamy spokojnie starość
w Domu Polskiego Funduszu
Humanitarnego położonym
w dużym parku nad Loarą.

DOŁĄCZ DO NAS.

24, rue de la Main: 457 40 Lalley en Val

*Najlepsze
Towarzystwo w Polsce!*

KAROLINA

Tel. 01 40 15 09 09

KUPON ZAMÓWIENIA KALENDARZA

Proszę o przesłanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2013 rok

Ilość egzemplarzy: _____ w cenie po **4,00 €** (z przesyłką **4,50 €**). **RAZEM** _____ €

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Dołączam czek (dla „Voix Catholique”) Gotówkę

* Redakcja „Głosu Katolickiego”: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris
Tel. 01 55 35 32 28; fax: 01 55 35 32 29; e-mail: vkato@sfr.fr

Telegram zziębnięty

W kalendarzu nadchodzi właśnie... zima! Tylko co to właściwie dziś jeszcze oznacza? Kiedy na okolo szaleje ocieplenie klimatu, CO₂ i ciężko o najdrobniejszy płatek śniegu, nie mówiąc nawet o soplach, zaspach i zadymkach, których nie uswiadczysz ani na lekarstwo... W każdym razie w paryskiej szerokości geograficznej żadne białe czapy nie przykrywają ani dachów, ani wieży Eiffela; i o saniach ani widu, ani słychu. Świat

nam coraz bardziej ubożeje w doznaniach pór roku, utaplany nieustannie w ciągłych, mdłych płuchach czasu przejściowego. Zamiast puszystej bieli i niepowtarzalnej ciszy śniegu, zalegającego pola i skwery, co odzywa się tylko skrzypnięciami mrozu pod butami, za kotnierz i wszystkimi innymi szczelinami, wciska się jedynie mokry, lepki ziąb. Wilgotny, szary, przenikliwy, gorszy od prawdziwego mrozu, co szczypie w uszy, ale jest jednocześnie orzeźwiający i budzi do ruchu, aż dech zapiera. Tak, w ogóle przyszło nam dziś żyć w jakiejś takiej dziwnej epoce... udarwania. Praktycznie i coraz częściej, nic nie jest już tutaj takie – na prawdę; nie tylko klimat i zima! Do tego stopnia degeneruje nam się środowisko naturalne, że na przykład w starej, poczwiernej Francji, ukoronowaniem współczesnej, europejskiej cywilizacji – nijakości i bylejakości, będą za chwilę nawet małżeństwa... nienaturalne, rodzaju nijakiego, i bez względu na płeć; co to bez jakiejś atrapy to ani dzieci, ani rodziny nie zrobią. Aż ziąb przenika. Tak, że z tym końcem świata, to bym się nawet nie zdziwił. Chyba, że niebo sypnie śniegiem i rozumem! P.O.

- JEST SPECJALNIE TRESOWANY DO WYKRYWANIA ANTYSEMITYZMU...

rjs. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Śmierć prezydenta – 90 lat temu – str. 6
- Dzieciństwo Jezusa ponownie odkrywane – str. 8
- Wierzę w Boga, który kocha – str. 10
- Y ètre ? – str. 11
- Pedagogika wstydu i dumy – str. 12

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

ADWENTOWE ZAMYŚLENIA

Ważne pytania

ks. dr Franciszek Nieckarz

Już trzeci tydzień wędrujemy razem adwentową drogą. Tygodnie mijają bardzo szybko. Do świąt zostało tylko dziesięć dni. Ale czas wyznaczany czytaniem liturgicznymi jakby stanął w miejscu. Podobnie jak w ubiegłą niedzielę, znajdujemy się dzisiaj nad Jordanem i słuchamy słów Jana Chrzciciela.

Tym razem jednak liczba słuchaczy znacznie wzrosła. Jesteśmy pośród wielkiego tłumu. To jest dowód na to, że ważne wiadomości, nawet tam, na pustyni, rozchodzą się bardzo szybko. Już wszyscy wiedzą o Janie, i rozumieją, że trzeba koniecznie tam przyjść, żeby zobaczyć, postuchać a może także zdobyć się na odwagę i zadać Prorokowi pytanie: a ja, „co mam uczynić?”, „co mam zrobić ze swoim życiem?”. To są pytania, które rodzą się pewnie w każdym sercu. Bo jeśli nawet, na co dzień nad tym się nie zastanawiamy i jesteśmy zadowoleni ze swojego życia, to jednak przychodzą takie chwile, kiedy zaczynamy pytać o sens codziennego wstawania,

chodzenia do pracy, o sens wyrzeczeń i poświęcania się dla rodziny, o sens nieustannego zmagania się o to, by uczciwie przeżyć kolejny dzień. Wiele też razy doznajemy niepowodzeń; starasz się i nie wychodzi, dźwigasz się ze słabości a one ciągle powracają. Minęły lata, może włosy ci posiwiały, a pozostało tyle problemów, z którymi nie potrafisz sobie poradzić. Więc pytasz, „co mam uczynić” dzisiaj, konkretnie, w trzecią niedzielę Adwentu?

Pierwsza odpowiedź, jaką daje nam Stowo Boże brzmi tak: „Bądź uczciwy”, podziel się tym, co masz – nawet jedzeniem – z biedniejszym od ciebie, nie wykorzystuj znajomości i tzw. układów by zatawiać swoje sprawy kosztem innych, nikogo nie wykorzystuj.

ciąg dalszy na str. 5

fol. T. Różycki

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60€) Pół roku (30,30€) Miesiąc (5€)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60€) PDF/e-mail (49,90€)

Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

KUPON
PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

III Niedziela Adwentu Rok C

PIERWSZE CZYTANIE

So 3,14–18A

Czytanie z Księgi proroka Sofoniasza

Wyśpiewuj, Córo Syjońska, podnieś radosny okrzyk, Izraelu! Ciesz się i wesel z całego serca, Córo Jeruzalem! Pan oddalił wyroki na ciebie, usunął twego nieprzyjaciela; Król Izraela, Pan, jest pośród ciebie, już nie będziesz bała się złego. Owego dnia powiedzą Jerozolimie: „Nie bój się, Syjonie! Niech nie stąbną twe ręce!”. Pan, twój Bóg jest pośród ciebie, Mocarz, który daje zbawienie. On uniesie się weselem nad tobą, odnowi swą miłość, wzniesie okrzyk radości, jak w dniu uroczystego święta.

DRUGIE CZYTANIE

FLP 4,4–7

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Filipian

Bracia: Radujcie się zawsze w Panu; jeszcze raz powtarzam: radujcie się! Niech wasza łagodność będzie znana wszystkim ludziom: Pan jest blisko! O nic się już zbytnio nie troskajcie, ale w każdej sprawie wasze prośby przedstawiajcie Bogu

w modlitwie i błaganu z dziękczynieniem. A pokój Boży, który przewyższa wszelki umysł, będzie strzegł waszych serc i myśli w Chrystusie Jezusie.

EWANGELIA

Łk 3,10–18

Słowa Ewangelii wg św. Łukasza

Gdy Jan nauczał nad Jordanem, pytały go tłumy: „Cóż mamy czynić?”. On im odpowiadał: „Kto ma dwie suknie, niech jedną da temu, który nie ma; a kto ma żywność, niech tak samo czyni”. Przychodzili także celnicy, żeby przyjąć chrzest, i pytali Go: „Nauczycielu, co mamy czynić?”. On im odpowiadał: „Nie pobierajcie nic więcej ponad to, ile wam wyznaczono”. Pytali go też i żołnierze: „A my, co mamy czynić?”. On im odpowiadał: „Nad nikim się nie znęcajcie i nikogo nie uciskajcie, lecz poprzestawajcie na swoim żołdzie”. Gdy więc lud oczekiwał z napięciem i wszyscy snuli domysły w sercach, co do Jana, czy nie jest on Mesjaszem, on tak przemówił do wszystkich: „Ja was chrzczę wodą; lecz idzie mocniejszy ode mnie, któremu nie jestem godzien rozwiązać rzemienia u sandałów. On chrzcic was będzie Duchem Świętym i ogniem. Ma On wiejadło w ręku dla oczyszczenia swego omłotu: pszenicę zbierze do spichrza, a plewy spali w ogniu nieugaszonym”. Wiele też innych napomnień dawał ludowi i głosił dobrą nowinę. □

Co mamy czynić?

Podobno nie ma trudnych pytań, a są tylko trudne odpowiedzi.

Pytania, które stawiamy, czy też te, z którymi musimy się zmierzyć, mogą mieć bardzo różne znaczenia. Jedne wynikają ze zwykłej niewiedzy, inne są skutkiem chorobliwej ciekawości, a jeszcze inne trudnej do zniesienia niepewności lub wątpliwości pytającego. Można je zadawać w swoim lub czyimś imieniu, można je postawić szczerze i uczciwie, ale można też przewrotnie, aby np. kogoś ośmieszyć, zdezwuować. Najczęściej są wyrazem głodu prawdy i uczciwości poznawczej. Ale zdarza się, że pytający nie oczekuje żadnej odpowiedzi. Według niego ważny jest tylko znak zapytania postawiony czy to nad człowiekiem czy to nad zdarzeniem. Wtedy pytanie staje się rodzajem zamierzonej prowokacji lub też mechanizmem obronnym.

Niewątpliwie człowiek ma prawo pytać o wszystko, co jednak nie oznacza, że zawsze otrzyma odpowiedź lub że każda odpowiedź go zadowoli i usatysfakcjonuje.

Przyjrzyjmy się zatem Ewangelii, którą Kościół proponuje nam dzisiaj do rozważenia. W tym właśnie fragmencie w mocny sposób wybrzmiewa pytanie: „Co mamy czynić?” To pytanie stawiają tłumy, zastuchane i pewnie zafascynowane działalnością Jana Chrzciciela. Warto jednak przypomnieć kontekst, w jakim to pytanie się pojawia.

Otóż prorok wzywając do nawrócenia, używa w swym przepowiadaniu bardzo mocnych słów i porównań: „Plemię zmiłowe, kto wam pokazał, jak uciec przed nadchodzącym gniewem? Wydajcie więc godne owoce nawrócenia, a nie próbujcie sobie wmawiać: ‘Abrahamo mamy za ojca!’ Bo powiadam wam, że z tych oto kamieni może Bóg wzbudzić potomstwo Abrahamowi. Już siekiera jest przyłożona do korzenia drzew. Każde więc drzewo, które nie wydaje dobrego

P. Bruegel - wystąpienie Jana Chrzciciela

owocu, będzie wycięte i w ogień wrzucone” (Łk 3,7-9). Po tak radykalnych wezwaniach, reakcja i pytania słuchaczy stają się bardziej zrozumiałe: „Cóż, więc mamy czynić?” Jakich niezwykłych sposobów użyć, aby wydać godny owoc nawrócenia? Co uczynić, żeby przygotować drogi Panu?

Prorok pustyni, odpowiadając na to pytanie, nie ucieka w jakieś mgliste czy oderwane od realiów życia dywagacje, ale udziela praktycznych i konkretnych rad, które wręcz zaskakują swoją prostotą i oczywistością.

Co więc takiego głosi poprzednik Mesjasza? Otóż Jan odpowiada tłumom: „Kto ma dwie suknie, niech się podzieli z tym, kto nie ma; a kto ma żywność, niech tak samo czyni”. Celnikom zaś odpowiada: „Nie pobierajcie nic więcej ponad to, ile wam wyznaczono”, a żołnierzom: „Na nikim pieniędzy nie wymuszajcie i nikogo nie uciskajcie, lecz poprzestawajcie na waszym żołdzie” (por. Łk 3,11-14).

Gdyby spojrzeć na to oczami współczesnego człowieka, to trzeba by stwierdzić, że Janowe przepowiadanie jest mało medialne, bo nie ma w nim ani sensacji, ani nowatorstwa. A przecież od tak kontrowersyjnego proroka można by oczekiwać czegoś więcej i czegoś bardziej oryginalnego. Tymczasem on nie wymyślania nowych nauk. Jego uwaga koncentruje się na zwykłych okolicznościach życia i zajęciach w nim podejmowanych. Chodzi mu o to, by wykonywać je starannie, uczciwie i sumiennie, jako wyraz służby niosącej wsparcie innym. Trzeba więcej miłości w wypełnianiu zobowiązań i powinności danego stanu i zawodu, trzeba zerwania z egoizmem, cwaniactwem, chciwością i przemocą oraz tym wszystkim, co koncentruje człowieka na samym sobie.

Adwent jest czasem, w którym szczególnie mamy uwrażliwić swoje serca na potrzeby drugiego człowieka. Żyjąc we wspólnocie Kościoła, trzeba nam myśleć o tym, jak ona przeżyje Boże Narodzenie. Czy nie będzie w niej smutnych, zapłakanych, nieszczęśliwych, załamanych? Chociaż świat odrzuca to, co słabe, kruche, co pozornie nie daje zysku, to jednak we wspólnocie Kościoła jest miejsce dla każdego człowieka: zarówno tego nowonarodzonego, który niedługo przyjmie chrzest, jak i tego w podeszłym wieku czy schorowanego, który o własnych siłach nie może nic zrobić. A więc dla zdrowego i chorego, dla silnego i słabego – w Kościele jest miejsce dla wszystkich.

Dlatego spoglądając dzisiaj na Jana Chrzciciela i wsłuchując się w jego odpowiedź na pytanie tłumy: „Co mamy czynić?”, trzeba nam raz jeszcze zauważyć, że on nie żąda, abymy poszli na pustynię i wiedli ascetyczne życie, ale wzywa i zachęca, byśmy dostrzegli obok drugiego człowieka, byśmy zrozumieli, że także dla innych ludzi przychodzi na ziemię Chrystus. □

ks. Tomasz Sobera

Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom

Podziel serce – pomnóż miłość” – pod takim hasłem – po raz 19. odbywa się Wigilijne

Dzieło Pomocy Dzieciom. Caritas Polska – od 13 lat we współpracy z Diakonią Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego oraz Prawosławnym „Eleos”.

W ubiegłym roku sprzedano w sumie ponad 3 mln świec, uzyskując ok. 19 mln zł, które zostały przekazane na wakacyjny wypoczynek ubogich dzieci, dożywianie w szkołach i świetlicach socjoterapeutycznych oraz pomoc edukacyjną. W Polsce ok. 1,3 mln dzieci żyje w ubóstwie.

„Ta świeca jest symbolem – zapalamy ją w Wigilię, ale

chcemy, by paliła się przez cały rok – powiedział ks. Doroteusz Sawicki, dyrektor prawosławnego „Eleos”. – Dzielić się, to pozornie tracić, dobro dzielone się mnoży, wzrasta dobrobyt”.

„W tym roku zwracamy też uwagę rodziców na to, by oprócz zapewnienia bytu materialnego dzieciom, starali się poświęcać im więcej czasu – powiedział ks. Subocz. Przypomniał, że dzisiaj 6,7% społeczeństwa polskiego żyje w skrajnym ubóstwie – od 2011 r. liczba ubogich wzrosła o 400 tys. „Gdy ubożeją rodziny, cierpią na tym dzieci” – przypomniał. I zaapelował, aby ubóstwo nie stawało się powodem do stygmatyzowania dzieci. Zwrócił uwagę na potrzebę pomocy w ich edukacji, ułatwienia im startu w dorosłe życie, aby bezrobocie i ubóstwo nie były dziedziczne. □

Ważne pytania

ciąg dalszy ze str. 3

Być może w wigilijny wieczór zostawisz przy stole puste miejsce, dla biednego, który – gdyby przyszedł – znalazłby przyjęcie i posiłek. To piękny zwyczaj, ale żeby nie był tylko pustym znakiem, już dzisiaj pomyśl o ludziach potrzebujących i już dzisiaj zrób dla nich coś konkretnego.

„Radujcie się zawsze w Panu”. To jest najważniejsza myśl dzisiejszej niedzieli. Pragnienie radości jest wypisane w naszych sercach. Często jednak mylimy radość z hataśliwą rozrywką. Szukamy w zabawie jakiejś namiastki radości, ale ona nie zaspokaja naszego pragnienia. Prawdziwą radość czerpiemy z wiary. Nasz Pan dotrzymuje obietnic. Chrześcijaństwo jest spotkaniem z Bogiem żywym, a ponieważ człowiek nie jest w stanie sam Boga poznać, Bóg spełnia swoją obietnicę: staje się człowiekiem, jednoczy się z nami i ludzkim językiem opowiada nam o swojej

Miłości. To prawda, że my – podobni do Jana Chrzciciela – też nie jesteśmy godni, żeby pochylić się i rozwiązać rzemyk u Jego sandałów, ale On na to nie zważa. Jego Miłość i Miłosierdzie są większe od naszych słabości. Mamy więc prawo do takiej radości, którą przynosi jedynie Jezus. Dobrze znamy te katechizmowe prawdy. Dlaczego więc ciągle często jesteśmy smutni...? W poszukiwaniu odpowiedzi na to istotne pytanie, popatrzmy jeszcze raz na scenę znad Jordanu. Jan udziela chrztu nawrócenia i zapowiada chrzest w Duchu Świętym, ten niezwykły dar, który kiedyś stał się naszym udziałem. Nie jest ważne, czy zostaliśmy ochrzczeni w dzieciństwie, czy może była to nasza dorosła decyzja. Ważne jest jedno: Bóg wzięł nas za swoje dzieci. On jest naszym Ojcem, On ofiarował nam zbawienie, On włożył w nasze ręce klucz do nieba. Tym kluczem bytu – i ciągle są – potwier-

dzane życiem odpowiedzi na postawione w czasie chrztu pytania: *Czy wierzysz w Boga Ojca... w Jezusa Chrystusa... w Ducha Świętego? Czy wyrzekasz się szatana i wszystkich spraw jego?* Od tych odpowiedzi wszystko zależy, bo wiara jest bramą do życia wiecznego a tylko grzech może nas pozbawić prawdziwej radości. To prawda, że dzisiaj słowo „grzech” stało się niemodne. Nie mówimy o grzechu. Chyba trudno byłoby nam sobie przypomnieć, kiedy ostatni raz rozmawialiśmy na ten temat w gronie naszych znajomych. Ale problem jest. I smutek w nas jest. Więc prosimy przychodzącego Pana, by pomógł nam uporządkować nasze życie, by oddzielił w naszym życiu „pszenicę i plewy”. Byśmy mogli wraz z bohaterami dzisiejszej Liturgii Słowa wykrzykiwać z radości i ogłaszać całemu światu, że „Pan jest blisko!”. □

ks. dr Franciszek Nieckarz

RZYM | Ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej Hanna Suchocka otrzymała 28 listopada doktorat honoris causa Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie. Wraz z nią w ten sam sposób wyróżniono sekretarza Kongregacji Nauki Wiary abp Luisa Ladarię SJ. Uroczystość odbyła się w Instytucie Jana Pawła II Studiów nad Matężństwem i Rodziną papieskiej uczelni, co – jak zaznaczyła ambasador Suchocka – jest dla niej szczególnie ważne. „Chciałam wyrazić wielkie zadowolenie z tego, że ten doktorat honoris causa mogę dostać właśnie w Instytucie Jana Pawła II” – powiedziała przedstawicielka Polski w Watykanie.

ZAKOPANE | Święto Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana, ustanowili biskupi obecni na 360. Zebraniu plenarnym Episkopatu Polski, które odbyło się w Zakopanem. Będzie ono obchodzone zawsze w czwartek po niedzieli Zesłania Ducha Świętego. W 2013 r. ten dzień wypadła 23 maja. „Jest to szansa na głębsze przeżycie tajemnic wiary, na których trudno dłużej się skupić w zagęszczonym czasie Triduum i Wielkanocy” – mówił dla KAI ks. Mateusz Matuszewski, Konsultor Komisji KEP ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów.

KAMIENIEC PODOLSKI | Kolejny polski oblat został biskupem na Ukrainie. Benedykt XVI mianował o. Radostawa

Zmitrowicza biskupem pomocniczym w Kamieńcu Podolskim. Będzie tam postugował wraz z innym Polakiem, bp. Janem Niemcem. O. Radostaw Zmitrowicz był dotąd przełożonym Delegacji Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej na Ukrainie. Ma 50 lat, święcenia kapłańskie przyjął w 1989 r. Był m.in. wychowawcą w niższym seminarium duchownym oblatów. Trzy lata pracował duszpastersko w Turkmenistanie, a od 2000 r. postugował w różnych parafiach na Ukrainie.

WARSZAWA | 44 dzieci – uratowano w Polsce dzięki istnieniu „Okien życia”, gdzie matki mogą anonimowo pozostawić noworodki. Miejsca takie funkcjonują także w wielu państwach Europy. ONZ Komitet Praw Dziecka zapowiada jednak, że będzie domagał się od UE zamknięcia ich, ze względu na „naruszenie prawa dziecka do poznania swojej tożsamości”. „A jaka jest alternatywa, aborcja? Życie ludzkie jest ważniejsze niż jakiegokolwiek przepisy” – ripostuje ks. Marian Subocz, dyrektor Caritas Polska. Podkreśla równocześnie, że trzeba ratować życie dzieci za wszelką cenę. Przypomniał, że „Okna” powstały po nasilających się informacjach o noworodkach zostawianych w śmietnikach, czy zabijanych przez swoje matki. – Uznał, że „Okno życia” powinno być w każdej diecezji i dziś jest ich 50. □

Śmierć prezydenta – 90 lat temu

Jerzy Klechta

Był rok 1918. Od odzyskania przez Polskę niepodległości, po 123 latach niewoli mięły 4 lata. Sejm II Rzeczypospolitej przystąpił do wyboru prezydenta. W myśl konstytucji miało go dokonać Zgromadzenie Narodowe (Sejm i Senat).

Jedno nie ulegało wątpliwości: prezydentem powinien zostać ten, który okrył się legionową stawą, dwa lata wcześniej pobił bolszewików i już dzierżył marszałkowską butawę czyli Naczelnik Państwa Józef Piłsudski. Co prawda miał przeciwko sobie endecję i jej prawicowych zwolenników, jednak większość w Sejmie – jeśli chodzi o wybór na prezydenta – była po jego stronie. Datę wyboru ustalono na 9 grudnia 1922 r.

Nic nie mogło bardziej zaskoczyć niż decyzja Marszałka. Pięć dni przed wyborami oświadczył w Radzie Ministrów: Na mnie proszę nie głosować. Zaczęto więc szukać kandydatów, partie zgłosiły kilku kandydatów. Cztery głosowania nie przynosiły rezultatu, piąte – 289 głosami – rozstrzygnęło, że prezydentem został wybrany Gabriel Narutowicz. Przeważyli głosy mniejszości narodowych, w tym Żydów. Ten fakt skłonił miał prawicę do akcji protestów. Jeszcze nie wszyscy postawie i senatorowie zdążyli opuścić po głosowaniu

Sejm, a już zdążyły się uformować przed jego gmachem pikiety przeciwko rezultatowi głosowania. Na wiecu w alei 3 Maja (zorganizowanym „spontanicznie”) uchwalono rezolucję, wzywającą Narutowicza do natychmiastowego ustąpienia – przed zaprzysiężeniem. Z każdym dniem, wręcz za każdą godziną nasilały się protesty. Zaczęły przeradzać się w bojkot demokracji.

Nie zabrakło zapowiedzi zbrodniczego czynu. Oto koperta zaadresowana po francusku: Monsieur le Président République Polonaise Gabriel Narutowicz, Varsovie-Warszawa-Belweder. Na znaczku stempel pocztowy: Lwów 2, 12.XII.22. W kopercie kartka następującej treści: Pozostaje Panu do oznaczonego terminu już tylko 4 doby i godzin 20. Przypominam, że grozi Panu śmierć naturalna z powodu ataku sercowego. Czas zrobić testament. Pozdrowienia. List z 11 grudnia 1922 wystany z Wilna: Warszawa, Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Panu

Z KRAJU

- Bronisław Komorowski odbył oficjalną wizytę w Mołdawii. Spotkał się tu z prezydentem Timoftim, premierem Filatem i odebrał tytuł doktora honoris causa Akademii Nauk. W dziedzinie językoznawstwa?
- Przebywający z wizytą w Waszyngtonie minister spraw zagranicznych Sikorski spotkał się z amerykańską sekretarzem stanu Clinton i doradcą prezydenta Obamy ds. bezpieczeństwa narodowego Donilonem.
- Prezes PSL Piechociński obejmie stanowisko wicepremiera i tekę ministra gospodarki
- 21. rocznicę powstania Radia Maryja świętowano w kościele św. Józefa – Sanktuarium Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Toruniu.
- Marsz Wolności, Solidarności i Niepodległości ma wyruszyć 13 grudnia o godz. 18 z placu Trzech Krzyży. Prezes PiS Jarosław Kaczyński powiedział na konferencji prasowej, że ma on z jednej strony upamiętnić kolejną rocznicę wprowadzenia stanu wojennego, ale przede wszystkim będzie wyrazem sprzeciwu wobec negatywnych tendencji, jakie mają miejsce w Polsce. W skład komitetu honorowego Marszu weszli m.in.: aktorka Katarzyna Łaniewska, Zbigniew Romaszewski, szef Prawicy Rzeczypospolitej Marek Jurek, redaktor naczelny „Gazety Polskiej” Tomasz Sakiewicz, satyryk Jan Pietrzak, aktorka Anna Chodakowska, poseł Maciej Łopiński, szefowa Krajowego Sekretariatu Ochrony Zdrowia NSZZ „Solidarność” Maria Ochman.
- Straż Marszu Niepodległości opublikowała raport, w którym zarzuca policji brutalność i dążenie do eskalacji niepokojów 11 listopada w Warszawie. Organizatorzy przywołują informacje o jednym z rannych policjantów. Wskazują, że media oparty się na źródłach policyjnych, które wskazywały, że obrażenia jego nogi spowodował wybuch petardy. Tymczasem wg wiedzy organizatorów, rana stopy

jaką odniósł policjant to efekt postrzelenia się. Straż marszu wskazuje też, że grupa zamaskowanych chuliganów, która rozpoczęła zamieszki nie została zatrzymana przez policję, mimo obecności w miejscu ataku pododdziałów antyterrorystycznych.

- Premier Tusk zapowiedział, że poprosi szefa CBA Wojtunika o wyjaśnienia w związku z informacjami o podszywaniu się przez agentów biura pod dziennikarzy.
- Sprawa agentury amb. T. Turowskiego rozstrzygnie się w Sądzie Najwyższym. Prokurator generalny Seremet wniósł kasację od wyroku niższej instancji, który znalazł pretekst, by sprawę umorzyć.
- IPN wniósł do sądu o uznanie za „kłamcę lustracyjnego” byłego wiceszefa MSZ M. Kozłowskiego. Ogłoszenie wyroku zostało odroczone do 6 grudnia.
- Senat nie zgłosił poprawek do ustawy o nasienictwie, która trafi do podpisu prezydenta. Przeciwnikom regulacji nie podoba się, że w trakcie prac sejmowych do prezydenckiego projektu wprowadzono przepisy umożliwiające obrót nasionami wpisanymi do europejskiego rejestru, w tym GMO.
- Legendarny działacz Solidarności, senator Rulewski, na znak protestu zrezygnował z zasiadania w senackiej komisji rodziny i polityki społecznej. Przyczyną tego kroku były prace nad ustawą w sprawie osób niepełnosprawnych oraz ustawami okotobudżetowymi.
- Stoweryści dziennikarze dotarli do dokumentów, które potwierdzają ustalenia raportu z weryfikacji WSI autorstwa Antoniego Macierewicza. Sprawa dotyczy nielegalnego handlu bronią, w którym brały udział rozwiązane za rządów PiS Wojskowe Służby Informacyjne.
- Rewizje i przestuchania krakowskich licealistów przez ABW miały miejsce w związku z anonimowym donosem jakoby mieli oni współpracować z Brunonem K. ABW działania rozpoczęła od wkroczenia

do szkoły, skąd zabrano nastolatków na przestępcanie. Posądzani o próbę zorganizowania zamachu chłopcy są dobrymi uczniami, pasjonują się historią i aktywnie uczestniczą w grupach rekonstrukcyjnych Młodych Narodowych Sił Zbrojnych, co pewnie nie spodobało się służbom.

- „Chcemy policji, a nie milicji” – skandowali uczestnicy protestu przed komisariatem w Łochowie przeciwko cenzurowaniu kazania ks. Tomasza Duszkiewicza z Sadownego. Kapłan wygłosił krytyczne wobec władz kazanie 11 listopada. Kilka dni później funkcjonariusze pojawili się u proboszcza parafii i zażądali... sprostowania kazania.
- Ekspozowana od dwóch tygodni w Gliwicach – Sośnicy wystawa, na której można było zobaczyć skutki mordowania nienarodzonych dzieci, została zniszczona przez „nieznanych sprawców”.
- Siły Powietrzne odebrały kolejny – 14-ty samolot typu C-295M. Maszyna przyleciała z fabryki w Hiszpanii do bazy w Balicach.
- Warszawski sąd zbada, czy serbski zbrodniarz wojenny gen. Krstić może odbywać w polskim więzieniu karę za masakrę bośniackich muzułmanów w Srebrenicy w 1995 r. Trybunał, który w 2001 r. skazał generała na 35 lat więzienia, zwrócił się do Polski, by odbywał on karę w naszym kraju.
- Polska zajmuje 14 miejsce na świecie pod względem nauczania. Wg raportu „Krzywa nauczania”, przeprowadzonego w 50 krajach, w oświatowej czołówce są Finlandia, Korea Płd. i Hongkong. Polska wyprzedziła m.in. Niemcy, Francję i Szwecję.
- Od połowy grudnia działa nowy Port lotniczy w podlubelskim Świdniku.
- Muzeum Wojska Polskiego odzyskało zaginione w czasie II wojny światowej sześć obrazów Jana W. Chełmińskiego z kolekcji „Wojsko Księstwa Warszawskiego”. Zostały one przekazane za darmo przez Muzeum gen. W. Sikorskiego w Londynie. □

ministrowi Narutowiczowi do rąk własnych. Panie Ministrze! Dosiężę Pana kara śmierci o ile Pan natychmiast nie złoży godności Prezydenta! dnia 10.XII.22. Patriota.

Dzień zaprzysiężenia prezydenta przypadał 11 grudnia 1922 r. Od rana po stolicę, przede wszystkim w okolicach Belwederu, w Alejach Ujazdowskich i Placu Trzech Krzyży krążyły bojówki. W Alejach Ujazdowskich postawiono barykadę z ławek i skrzyń na śmieci. Policjanci, którzy przeznaczeni byli do kordonu podczas przejazdu prezydenta Narutowicza, milcząco, ale z wyraźnym przyzwoleniem przyglądając się ustawianiu blokad przez bojówkarzy. Uparty Narutowicz odrzucił eskortę policji. Jechał odkrytym powozem otoczony szwadronem szwoleżerów. Trasa wiodła z Belwederu na ulicę Wiejską. Obrzucono prezydenta niewybrednymi obelgami. Triumfowało słownictwo rysztołkowe. Jedna osoba zginęła, 28 zostało rannych, w tym 9 ciężko. Na wysokości alei Róż, Narutowicz został obrzucony kijami, kamieniami, był już początek śnieżnej zimy, celowano w prezydenta bryłami lodu i śniegu. Narutowicz obłożony i częściowo poturbowany zdążył na godzinę dwunastą, aby złożyć przysięgę.

Przekazanie władzy przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego zaprzysiężonemu prezydentowi Gabrielowi Narutowiczowi odbyło się 14 grudnia 1922 o godz. 12. w Belwederze. Marszałek wniósł jako pierwszy toast na cześć pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej: Staję oto na baczność przed Polską, którą Ty reprezentujesz wznosząc toast: Pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej niech żyje! Ostatnie słowa marszałek Piłsudski wypowiedział stojąc na baczność. Toast był przeznaczony nie tyle dla obecnych, co dla opinii publicznej. Marszałek Piłsudski przestrzegając, zdawał się wołać: Rodacy! Ocknijcie się! To był ostatni dzwonek przed tym co nastąpiło za dwa dni.

Gabriel Narutowicz urodził się 17 marca 1865 r. w Telszach na Żmudzi w rodzinie szlacheckiej. Ojciec Gabriela - Jan Narutowicz za udział w Powstaniu Styczniowym został skazany na więzienie. Późniejszy, kilkuniedniowy prezydent II RP studia podjął na Wydziale Inżynierii Budowlanej na Politechnice w Zurychu. Projektował wiele elektrowni wodnych wybudowanych w Europie Zachodniej były jego autorstwa. Jego prace

zostały nagrodzone na Wystawie Międzynarodowej w Paryżu (1896). W 1906 r. na prośbę rządu szwajcarskiego objął katedrę na Politechnice w Zurychu. Podjął działalność polityczną i filantropijną na rzecz rodaków i odzyskania niepodległości Polski. Stał się obok Ignacego Jana Paderewskiego najbardziej znanym Polakiem w Szwajcarii i innych krajach Europy. Udzielał rodakom bezzwrotnych pożyczek, pomagał im finansowo. W 1915 r. został członkiem dyrekcji Komitetu Generalnego Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce (tzw. Komitetu z Vevey), założonego przez Henryka Sienkiewicza i Ignacego Jana Paderewskiego. Wrócił do ojczyzny po 34 latach nieobecności. Objął tekę ministra ds. robót publicznych, sprawował ją do czerwca 1922 r.

Zajął się regulacją Wisty na odcinku od Warszawy do Modlina oraz budową hydroelektrowni w Porąbce na Sole. Na obszarze Polski południowej zaplanował utworzenie wielkiej sieci elektrowni wodnych. Wkrótce powołano go na stanowisko ministra spraw zagranicznych II RP. Aczkolwiek był nim krótko, zdążył zyskać miano „ministra pokoju”.

ciąg dalszy na str. 9

ZE ŚWIATA

- Prezydent Ukrainy Janukowycz przyjął dymisję rządu premiera Azarowa.
- Janukowycz podpisał też ustawę o referendum, która otwiera drogę do zmian w konstytucji.
- Około 270 serbskich intelektualistów opublikowało w gazecie „Politika” apel o zerwanie przez Serbię z UE. Wśród sygnatariuszy są m.in. b. premier Kosztunica i znany reżyser Kusturica oraz kilkudziesięciu członków Akademii Nauk. W apelu o „obronę Serbii, jej niepodległości i wolności” intelektualści twierdzą, że ich kraj jest „zagrożony” i żądają, by Serbia wypowiedziała wszelkie porozumienia z Unią oraz ogłosiła neutralność.
- Przewodzący UE Cypr zapowiada dalsze cięcia w funduszach spójności i unijnej polityce rolnej.
- Prezydent Czech Klaus i premier Neczas nie wezmą udziału w uroczystościach wręczenia Unii Europejskiej Pokojowej Nagrody Nobla. Klaus nie ukrywał słów krytyki: „Najpierw myślałem, że to żart. Potem uznałem to za tragiczną pomyłkę. Po pierwsze, Nagroda Nobla ma sens, jeśli przyznaje się ją konkretnemu człowiekowi. Po drugie, przyznanie tej Nagrody instytucji tak zbiurokratyzowanej, jak UE, jest pustym gestem”.
- Prokuratura gruzińska wezwwała na przesłuchanie sekretarza generalnego prezydenckiej partii Zjednoczony Ruch Narodowy, b. premiera Merabiszwilogo, zarzucając mu próbę nielegalnego przekroczenia granicy. Działania nowego rządu wobec ludzi prezydenta i opozycji nabierają znamion prześladowania.
- Były socjaldemokratyczny premier Słowenii Pahor będzie nowym prezydentem tego kraju. W drugiej turze wyborów zdobył on 67,4 proc. głosów.
- Administracja USA rozważa możliwość głębszej interwencji w wewnętrzny konflikt zbrojny w Syrii, m.in. bezpośrednie dostawy broni dla powstańców.
- Specjalną uchwałą Izrael odrzucił uznanie Pale-

styny przez ONZ jako nieczłonkowskiego państwa obserwatora w tonie organizacji. Decyzja o przyznaniu takiego statusu Palestynie zapadła większością głosów. Polska wstrzymała się od głosu. Izrael dodatkowo wstrzymał przekazywanie do Autonomii Palestyńskiej pieniędzy z podatków.

- Przedstawiciele 21 krajów arabskich i Turcji potępił w Stambule zapowiedzianą przez Izrael budowę 3 tys. nowych mieszkań w żydowskich osiedlach na okupowanych ziemiach palestyńskich.
- Sekretarz generalny ONZ Ban Ki Mun uznał, że Rada Bezpieczeństwa powinna zgodzić się na „ofensywną operację wojskową” Unii Afrykańskiej w Mali w ramach walki z islamskimi ekstremistami na północy tego kraju.
- Ministerstwo obrony Niemiec postanowiło zamknąć biuro attache wojskowego w Mińsku z uwagi na polityczną sytuację na Białorusi, która „uniemożliwia jego pracę”.
- W Rosji weszła w życie ustawa wprowadzająca obowiązek zdania egzaminu z rosyjskiego dla imigrantów, którzy chcą pracować w tym kraju.
- Japońskie media poinformowały, że planowana wizyta premiera Nody w Rosji została odłożona z powodu problemów zdrowotnych Putina. Kreml wiadomość zdementował. Jednocześnie ogłoszono, że Putin wznawia podróże zagraniczne i udaje się do Turcji, gdzie z premierem Erdoganem będzie rozmawiać o współpracy gospodarczej.
- Trybunał ds. zbrodni wojennych na obszarze dawnej Jugostawii uniewinnił byłego premiera Kosowa Haradinaję, oskarżonego o zbrodnie na Serbach podczas walk w 1998 r.
- 28 listopada, w Tiranie odbyły się obchody stulecia ogłoszenia deklaracji niepodległości państwa od imperium osmańskiego.
- Prawdziwy fenomen na Twitterze. Ogromne zainteresowanie użytkowników zapowiedzią stałej obec-

ności Benedykta XVI na tym portalu przełożyło się na to, że w ciągu czterech godzin profil papieża zaczęło obserwować ponad 100 tys. ludzi z całego świata.

- Pięciu młodym radykałom litewskim zatrzymanym za zbezczeszczenie na wileńskiej Rossie mauzoleum Piłsudskiego i jego matki postawiono zarzuty podżegania do nienawiści na tle narodowościowym.
- W podmińskim uroczysku Kuropaty na Białorusi, miejscu masowych mordów dokonywanych przez NKWD, doszło do kolejnego aktu wandalizmu. Skradziono z tego miejsca krzyż upamiętniający ofiary.
- Rosyjska telewizja państwowa Kanat 1 zarzuciła Polsce sprofanowanie grobów poległych w 1945 r. żołnierzy Armii Czerwonej w Kostrzynie nad Odrą.
- Dwaj terroryści-samobójcy zdetonowali bomby umieszczone w samochodach przy bramach bazy na afgańskim lotnisku w Dżalalabadzie. W wybuchu zginęło 13 osób.
- W ataku na chrześcijan w Nigerii zginęło 10 osób. Islamscy terroryści napadli na zamieszkaną głównie przez chrześcijan dzielnicę miasta Chibok.
- Irańskie siły przechwyciły amerykański samolot bezzatłogowy, który przelatował nad przestrzenią powietrzną kraju w rejonie Zatoki Perskiej.
- Agencja Fitch obniżyła zarówno długoterminową, jak i krótkoterminową ocenę wiarygodności kredytowej Argentyny i stwierdziła, że kraj ten stoi „prawdopodobnie” u progu niewypłacalności.
- Europejska Agencja Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) oficjalnie odrzuciła wnioski z badań biologa Seraliniego nad szkodliwością GMO.
- Prof. Dionigi, mianowany przez Benedykta XVI rektorem nowo utworzonej Papieskiej Akademii Łacińskiej (Latinitatis); stwierdził, że „łacina pełni niezastąpioną rolę w Kościele katolickim i dlatego księża nie mogą jej nie znać”.

Dzieciństwo Jezusa ponownie odkrywane

Pod koniec listopada na półki polskich i francuskich księgarń trafiła trzecia część papieskiej trylogii pt. *Jezus z Nazaretu*. O niezwykłości tej lektury opowiada o. Wiesław Szymona – autor polskiego przekładu wszystkich części papieskiej trylogii, tłumacz wielu książek Benedykta XVI, m.in. *Opera Omnia*.

Dorota Abdelmoula: Ojcie, jak „tłumaczy się” papieża?

O. Wiesław Szymona OP: Nie miałem szczególnego wrażenia, że tłumaczę papieża, tym bardziej, że byłoby to wbrew intencji samego Autora, który w pierwszej części książki wyraźnie powiedział, że nie chce występować jako papież, ale jako teolog Joseph Ratzinger. Nie chce pisać jako papież, żeby nie odbierano tej książki jako głosu ex cathedra, ale jako teolog. To jest jedna z łatwiejszych, jeśli nie najłatwiejsza pozycja Ratzingera, jaką tłumaczyłem. Pojawiają się trudności, np. neologizmy, które papież tworzy, albo odwołania do źródeł niemieckich, które różnią się od polskich. Wtedy potrzebne są wyjaśnienia.

DA: A czemu Benedykt XVI zaczął od końca i o dzieciństwie Jezusa pisze na końcu?

W.Sz.: Z tego się nie zwierzył... Zresztą to nie bardzo prawda, bo o końcu, czyli o Męce i Zmartwychwstaniu Jezusa mówi część druga. Tę ostatnią bardzo malowniczo określił, mówiąc, że jest to przedpokój dwóch pierwszych. I są w niej nadmienione tematy, które szerzej pojawiają się w pozostałych dwóch tomach. Tej książeczki ojciec święty wyraźnie nie chce nazywać trzecią częścią. Od samego początku, wyraźnie mówił o niej fascicolo, tzn. zeszyt. Ta zapowiedź była już w pierwszym tomie.

DA: A czym się różni ten fascicolo od pozostałych części?

W.Sz.: Powiedziałbym, że jest dużo łatwiejszą lekturą. To jest opis wydarzeń, który zawsze łatwiej się czyta, niż np. komentarz niektórych zdań Ewangelii.

DA: Czy w takim razie jest to książka dla osób dojrzałych w wierze – jak mówił kard. G. Ravasi?

W.Sz.: Myślę, że przeczytać ją może z pożytkiem każdy, choć nie każdy w równej mierze z niej skorzysta. Wiara ma dojrzewać przez całe życie. Może przechodzić różne trudności, kryzysy, ale wciąż ma być w drodze. Dojrzała wiara może oznaczać moc zaufania, nawet bez specjalnego wykształcenia, ale znaczy też rozumienie swojej wiary, czytanie.

DA: Zatem w jaki sposób ta książka może pomóc w tym pielgrzymowaniu wiary?

W.Sz.: To, co dla mnie było frapujące, to sposób komentowania wydarzeń biblijnych. Z każdego niemal słowa, drobnego wydarzenia, gestu, zachowania, opisanego u św. Mateusza i Łukasza, autor potrafi przejść do prawd ogólnych, dotyczących istoty chrześcijaństwa.

DA: Na przykład?

W.Sz.: Np. moment uniwersalizmu. Kiedy Anioł przychodzi do Maryi, Żydówki, powinien pozdrowić ją po żydowsku: Shalom! A on zwraca się do niej greckim słowem, powszechnie wówczas znanym, jak dziś język angielski, które dostownie znaczy: raduj się! Od razu widać, że Jezus

przychodzi nie tylko do Żydów, ale do wszystkich. Drugi przykład: pasterze pośpiesznie udali się do grotty. Wcześniej Maryja „pośpiesznie” udała się do Elżbiety. Ratzinger – teolog zatroskany o nasz rozwój duchowy, pyta dyskretnie: a czy my tak się śpieszymy do spraw wiary? Pasterze czuwali, to zachęta dla nas nie tylko na czas adwentu. Z kolei Magowie są w drodze. Oni reprezentują sam początek pielgrzymowania chrześcijańskiego, które jest drogą do Chrystusa. Żłób, to miejsce pokarmu, a Jezus przychodzi do nas właśnie jako pokarm prawdy i Eucharystii. Itd... Na kanwie wydarzeń opisanych w Ewangelii Ratzinger przechodzi od szczegółów do prawd uniwersalnych, które każdy powinien sobie przyswajać. I po to pisał tę książeczkę. Wskazuje też, jak ważna jest zdrowa ciekawość w kontakcie ze Słowem Bożym.

DA: Jednak wiele osób zarzuca autorowi krytykę świątecznych tradycji, jak śpiewanie kolęd, czy umieszczanie w szopce wołu i osiołka...

W.Sz.: To jest spojrzenie teologiczne i taka książka jest potrzebna dla osób, które szukają w lekturach umocnienia swojej wiary. I Ratzinger, najwybitniejszy teolog ostatnich dziesięcioleci, o tym mówi. Nie mówi o rzeczach, których nie ma w Piśmie Świętym, jak choinka czy kolędy, ale tłumaczy, skąd się wzięły w tradycji np. wół i osioł, czy trzej „królowie” Dużo miejsca poświęca też gwiazdzie betlejemskiej...

DA: A czemu Benedykt XVI tak bardzo skupia się na aspekcie historycznym, mówiąc o dzieciństwie Jezusa? To chyba nie jest popularny nurt współczesnej teologii...

W.Sz.: Tak. To jest niestety odbicie współczesnego zachodniego świata: historia nas nie interesuje, zostawmy przeszłość, budujemy przyszłość! Takiej mentalności ulegają także niektórzy egzegeci, papież ostro krytykuje tę postawę i jest tu rzeczywiście kamieniem obrazy. Wyraźnie pisze, że aby zrozumieć teraźniejszość i budować dobrą przyszłość, trzeba znać historię.

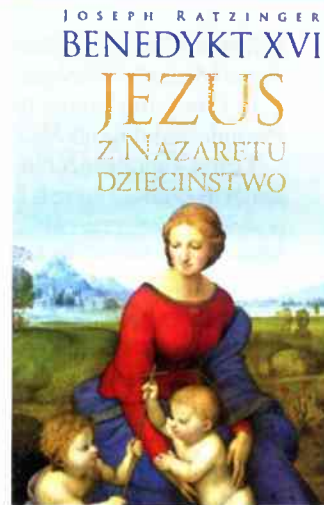
DA: Czy Dzieciństwo, to również próba zajrzenia do ukrytego życia w Nazarecie?

W.Sz.: Niewiele. Jest tylko epizod pielgrzymki 12-letniego Jezusa do Jerozolimy. I jest to moment przelotowy, bo odtąd już nie Maryja wychowuje Jezusa, ale to Jezus wychowuje Maryję. To dla niej trudne, ale wciąż rozważa te wydarzenia i zachowuje je w swoim sercu. I przez to jest wzorem dla każdego wierzącego.

DA: Zatem to lektura obowiązkowa na Adwent i Rok Wiarę?

W.Sz.: Na pewno bardzo użyteczna!

Rozmawiała Dorota Abdelmoula.

O Adwencie bez odniesień do Jezusa

Władze w Szwecji pozwoliły, aby szkoły zabierały dzieci i młodzież na nabożeństwa adwentowe pod warunkiem, że nie będzie na nich wymieniane słowo „Jezus”.

Wg nadzorujących szwedzkie szkolnictwo, nauczanie o Adwencie, niezwykle mocno zakorzenione w szwedzkiej tradycji chrześcijańskiej, powinno być pozbawione jakichkolwiek elementów religijnych, takich jak błogosławieństwo, modlitwa czy wyznanie wiary. Instrukcje władz szkolnych oparte na postu-

lacie religijnej neutralności placówek państwowych spowodowały już reakcję pięciorga polityków, którzy zgodnie podkreślili, że próba wymazania chrześcijaństwa ze sfery publicznej w imię „chimery neutralności” powoduje zubożenie kulturowe Szwecji.

„Adwent to święto chrześcijańskie. Zaintere-

sowanie Adwentem bez religijnych odniesień jest niedorzeczne” – napisali w liście otwartym na stronie Andreas Carlsson, Hans Wallmark, Lars Stjernkvist, Birgit Friggebo i Staffan Danielsson. Autorzy oświadczenia dodali, że istnieje pełna zgoda, co do tego, że nie można nikogo zmuszać do praktykowania konkretnej religii, jednak, ich zdaniem, jest czymś zupełnie innym usuwanie religijnych odniesień i próba redukcji wiedzy o tych wartościach, które ukształtowały szwedzkie społeczeństwo. □

KRZYŻÓWKA „PORÓWNAWCZA” LUB... Z WYZNANIEM SPOWIEDNIKA

PROPONUJE: M.D.

Poziomo: . A-6. Podstawowa jednostka organizacyjna drużyny harcerskiej. B-1. Ekspozycja, filia, referat, agenda. B-11. Bunt, krwawy przewrót, pucz. C-6. Rzeka w południowej i centralnej Polsce, najdłuższy lewy dopływ Wisły. D-1. Jedna z podstawowych-obok kwasów i soli-grup związków chemicznych. D-13. Zespół okrętów przeznaczony do ochrony dużych jednostek lub konwoju transportowego przed atakami okrętów podwodnych i lotnictwa. E-6. Wartownik. F-1. Bociani przysmak. F-16. „...z Zielonego Wzgórza”- Lucy Maud Montgomery. G-7. Zespół żywych organizmów unoszących się w wodzie. H-1. Część mechaniczna podtrzymująca inną jego część, umożliwiającą jej względny ruch obrotowy. H-14. Zespół składający się z trzech wokalistów albo utwór muzyczny na trzy głosy wokalne. I-9. Działanie polegające na przenoszeniu jakiegoś elementu układu do jego otoczenia. J-1. Brutalny i bezwzględny rodzaj przestępczości. J-14. Drobnoustrój chorobotwórczy, zarażek lub hobby, szwung, zamiłowanie. K-9. Element architektoniczny składający się z dwóch podpór połączonych u góry łukiem.

Pionowo: 1-F. Smutek po śmierci kogoś bliskiego. 2-A. Rodzaj nakrycia stołu. 3-F. Łowny, pięknie upierzony ptak z rodziny kurowaty. 4-A. Dzieli pomieszczenia mieszkalne. 5-G. Konsternacja, onieśmienie, skrępowanie, zakłopotanie, zażenowanie. 6-A. Rodzaj walki sportowej jak rezerwa „na czarną godzinę”. 7-G. Nagły ruch lub silne uderzenie powietrza. 8-A. Rodzaj warzywa z nacią. 9-E. Klątwa kościelna. 11-A. Specjalista od paragrafów. 12-G. Opera Giacoma Pucciniego. 13-A. Gwóźdź z szeroką, płaską lub wypukłą główką. 14-F. Staty lub ruchomy uchwyt z metalu umieszczany na skrzyni, kufrze, drzwiach, bramie. 15-A. Wydzielina gruczołu mlekowego uzyskana od samic ssaków w okresie laktacji. 16-F. Drugi pod względem wielkości kontynent na Ziemi. 17-A. Rodzaj budowli obronnej lub ochronnej o przeznaczeniu wojskowym. 18-F. Bojowych środków trujących o działaniu parzącym, którego nazwa pochodzi od miejscowości Ypres w Belgii, gdzie w 1917 r. Niemcy użyli go po raz pierwszy. 19-A. Kłopot, przeciwność, przeszkoda, utrudnienie. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 45 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14																	
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45

Rozwiązanie krzyżówki z numeru 39/2012 GK: KŁAMSTWO TO KOMPLEKS PRAWDY.

Pionowo: robota, kłamstwo, stopa, zdanie, rzecznik, szakał, krosno, epitet, rozlew, wytop, Akaba, batyst, prawda, armata, odbiór, bielizna, paleta, matka, kramarka, natura. **Pionowo:** kawa, zbuk, order, torpeda, ognisko, piwnica, asesor, baon, posadzka, dama, kara, etykieta, zlew, tarpan, machina, komplet, tandeta, tatar, orka, lama □

Śmierć prezydenta

ciąg dalszy ze str. 7

16 grudnia 1922 r. w zajęciach prezydenta Narutowicza zaplanowano m.in. o godz. 11.30 wizytę u kardynała Aleksandra Kakowskiego o 12. – otwarcie salonu sztuki w Zachęcie. Wizyta u kardynała trwała ponad pół godziny, rozmówców łączyła zażyłość, kard. Kakowski nie krył zadowolenia z wyboru Narutowicza na urząd prezydenta. Uliczna gawiedź to jeszcze nie cała Polska – powiedział hierarcha i poprosił prezydenta, aby mężnie zniósł chwilowe udreki i upokorzenia, bowiem wszystko co czyni dzieje się dla wspólnego dobra.

Okolo godz. 12. samochód z prezydentem Rzeczypospolitej zjechał przed gmach Zachęty. Publiczność powitała Narutowicza oklaskami i wiwatami. Prezydent przywitał się z grupą malarzy organizujących wystawę, każdemu uściśnął dłoń. O godzinie 12.12 wszedł do sali wystawowej nr 1, znajdującej się na pierwszym piętrze. Zatrzymał się na dłużej przed obrazem Teodora Ziomka Szron. Wówczas właśnie padły trzy wystrzały z rewolweru. Prezydent upadł. Był zalany krwią. Na skutek krwotoku wewnętrznego i zatrzymania akcji serca, zgon nastąpił natychmiast. Niedaleko stał spokojnie zabójca.

17 grudnia 1922 r. ciało prezydenta zostało wystawione w sali audiencyjnej Belwederu. Ekspozycja zwłok na Zamek Królewski nastąpiła 19 grudnia 1922 r. Kondukt otwierały dwa szwadrony 1 Pułku Szwoleżerów, za nim podążały dwa bataliony piechoty i bateria artylerii. Głównym celebrazem był kard. Kakowski. Na trasie przejazdu Narutowicza zęgnął półmilionowy tłum. Na Placu

Zamkowym bojówką endecka przerwała kondukt, interweniowała konna policja. Następnego dnia trumnę z ciałem prezydenta Narutowicza wprowadzono do archikatedry św. Jana Chrzciciela. Kardynał odprawił mszę pogrzebową. Żegnając zmarłego ks. prof. Antoni Szlagowski (późniejszy biskup) mówił o zbrodniczej ręce, która targnęła się na nietykalną osobę pierwszego Urzędnika w Państwie, sponiewierała dostojeństwo Rzeczypospolitej, zdeptała cześć, zniestawiła imię Polski w świecie. Swoją to był, nie obcy! Senator i ówczesny biskup (późniejszy kardynał) książę Adam Sapieha wydał odezwę piętnującą zbrodnię. Prezydent Gabriel Narutowicz został pochowany w krypcie katedry. Depeszę kondolencyjną przysłał papież Pius XI (wcześniej był nuncjuszem apostolskim w Polsce, znali się osobiście). Watykański „L' Osservatore Romano” pisał: Gabriel Narutowicz był jednym z najgorętszych i najbardziej wpływowych zwolenników niepodległości Polski [...] oddał Polsce wielkie zastugi dzięki swojej znajomości dyplomacji.

Mordercą pierwszego prezydenta w historii Polski był artysta malarz Eligiusz Niewiadomski. Nie krył dumny ze swojego czynu. Miał za sobą szerokie wsparcie w endecko – prawicowych partiach i w prasie. W pogrzebie zabójcy prezydenta Rzeczypospolitej uczestniczyły tłumy. W mowach pogrzebowych żegnano „wielkiego syna ojczyzny”, „wojownika za polskość Polski”. I to mimo, że Episkopat Polski i osobiście kard. Kakowski stanowczo zabronił księżom uczestnictwa w zgromadzeniach i marszach nienawiści. □

Jerzy Klechta

Wierzę w Boga, który kocha

1. Skąd pochodzi przekonanie chrześcijan, że Bóg jest miłością? 2. Co to znaczy, że Bóg jest miłością?
3. Jakie konsekwencje dla postawy życiowej wierzącego wynikają z wiary w Boga, który jest miłością? 4. W jaki sposób ustosunkować się do faktów i doświadczeń, które mogą podważać wiarę, że Bóg jest miłością?

ROK WIARY 2012
2013

1. Człowiek własnym wysiłkiem myślowym jest w stanie odkryć prawdę o istnieniu Boga. Siłami rozumu tylko po części jednak może odpowiedzieć na pytanie: „jaki Bóg jest? Intuicyjnie spodziewa się po Bogu tego, że jest dobry. Jednakże nazwanie Boga miłością nie jest ludzką inicjatywą. Prawdę tę Bóg objawił sam o sobie i jest ona przekazywana w Kościele na kartach Pisma Świętego: „Bóg jest miłością” (J 4, 8); „Tak Bóg umiłował świat, że Syna swego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” (J 3, 16).

Warto zauważyć, że kiedy w Piśmie Świętym jest mowa o tym, że Bóg jest miłością, to zawsze chodzi o miłość, dzięki której Bóg zwraca się do człowieka i do świata. Bóg nie jest miłością, która zamyka go w sobie, jak szczęśliwego dzięki sobie egoistę, lecz jest miłością, która otwiera go do czynienia dobra „na zewnątrz” siebie. (więcej na ten temat: YouCat 33; KKK 218–221)

2. Działanie Boga skierowane do człowieka i świata można streścić w trzech różnych rodzajach zaangażowania: obdarowanie istnieniem (stworzenie), uwolnienie od bezradności wobec zła, grzechu i śmierci (odkupienie), podzielenie się własnym szczęściem (zbawienie). Wszystkie te działania odstawiają dobroć Boga i wskazują na to, że kocha On człowieka i świat.

Oczywiście Bóg „nie zaczął być” miłością dopiero wtedy, gdy stworzył sobie do kochania człowieka. Miłością jest od zawsze, gdyż od zawsze jest wspólnotą osób (Trójca Święta). Z tego powodu każde Jego działanie „na zewnątrz” odstawia miłość, którą On jest „wewnątrz” siebie. Miłość, którą Bóg jest,

jest źródłem każdego Jego działania. Wierzący, który przyjmuje różnorakie działanie Boga wobec siebie, jest wezwany, aby odkrywać w tym działaniu miłość Boga. (więcej na ten temat: YouCat 2, 285; KKK 1, 356–358)

3. Właściwie pojęta relacja z Bogiem nie polega na posiadaniu o Nim pewnego zasobu wiadomości, pośród których będzie zawarta także informacja o tym, że Bóg jest miłością. Jeśli On objawia się na różne sposoby, jako kochający, to oczekuje także miłości, jako odpowiedzi na swoją miłość: „Miłujcie się wzajemnie tak, jak ja was umiłowałem” (J 15, 12).

Człowiek jest zdolny do miłości będąc obrazem i podobieństwem Boga, który jest miłością. Potwierdzeniem tego jest chociażby pragnienie szczęścia rozumianego, jako uczestnictwo w miłości. Miłość jest najlepszym i najwłaściwszym sposobem odnoszenia się ludzi do siebie wzajemnie. Niemniej w relacji do Boga ludzie są uzdalniani przez Niego, aby potrafili nie tyle o własnych siłach, co z Bożą pomocą (taską), odpowiedzieć Bogu miłością na Miłość. Tak jak w Bogu, miłość jest źródłem wszelkiego Jego działania, tak Bóg mieszkający w chrześcijaninie jest źródłem miłości przenikającej wszystkie dziedziny życia (por. 1Kor 13, 1–13). Miłość staje się w ten sposób fundamentem życia duchowego, moralnego, osobistego i społecznego. Tylko grzech nie jest miłością. (więcej na ten temat: YouCat 309; KKK 1822–1829)

4. Faktem jest, że zanim człowiek dogłębnie uwierzy w Boga, który go kocha, spotyka się często z wieloma przykładami zła i nieszczęścia, które niejako podważają doświadczenie Bożej miłości. Mogą nawet inspirować zwątpienie w nią. Bóg-Miłość nie ma na tę sytuację innej odpowiedzi jak całą sprawę Jezusa Chrystusa: „Tak Bóg umiłował świat, że Syna swego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” (J 3, 16).

Miłość nie pozwala Bogu stać z boku ludzkich nieszczęść. On staje się ich uczestnikiem (krzyż), aby zło pokonać nie większym złem, ale większym dobrem. Jeśli w dalszym ciągu zło jest postrzegane, jako jakby „niepokonane” czy „zwycięskie”, to odnalezienie się w tej sytuacji nie polega na wymuszeniu na Bogu perfekcyjnego uporządkowania świata, ale zgodzie na to, aby w człowieku był On źródłem miłości większej od napotkanego zła. Tak było na przykład w życiu św. Maksymiliana Marii Kolbe, który w środowisku ogromnej pogardy dla człowieka był w stanie kierować się jeszcze większą miłością bliźniego. (więcej na ten temat: YouCat 51, 287; KKK 309–314).

opr. za kdm.org.pl

Z blogu red. Macieja Morawskiego – maciejmorawski.blox.pl

foto. A. Zawadzka

Ciekawa rozmowa o metodach werbunku młodych, i mniej młodych, stosowanych przez wyznawców Islamu. Otóż „grupy islamskie” „oferują” ludziom pocibodzenia arabskiego, ostatnio nieraz także „rdzennym Europejczykom”, np. Francuzom czy nawet Polakom lub Irlandczykom(!) – wzięcie ich w braterskie ryzy opiekę i „rozładowanie” – w oparciu o „islam-

skie postanie religijne” ich napięć, także wyzwolenie od alkoholu czy narkotyków... Godne też uwagi, że wiele konwersji na Islam ma miejsce w więzieniach (np. Francji czy Anglii, gdzie więźniowie deklarujący się muzułmanami, otrzymują jedzenie sporządzone zgodnie z prawem szariatowi – lepsze od zwykłego oraz – co najważniejsze – są chronieni przez wyznawców Islamu przed różnego typu agresjami ze strony współwięźniów).

Naukowiec-humanista, który o tym wszystkim mi mówił, najwyraźniej uważa, że siła przyciągania Islamu wiąże się z

tym „islamskim braterstwem”, zapewnianiem konwertytom „autentycznej opieki”. Podkreśla, że gdy idzie o katolicyzm, to w pełnym rozkwicie są różnorakie wspólnoty: w szczególności młodzież aspiruje do znalezienia moralnego oparcia w naprawdę zwartych i braterskich grupach wiernych. Ten rozwój wspólnot jest w ostrym kontraście z widocznym w wielu krajach odwrótem od katolicyzmu. Ten odwrót zapewne w będącym do określenia metodą sondaży i badań naukowych — stopniu, wiąże się z zaniem: – szukania Boga w życiu codziennym

Y être ?

Ou ne pas y être ? Tel est le choix cornélien qui fait passer des nuits blanches au nouveau président du PSL.

Wincenty Witos

Stanisław Mikołajczyk

Waldemar Pawlak

Lorsque vous lirez ces lignes, il ne fait aucun doute que la solution aura été trouvée, mais à l'heure où elles sont écrites, le dilemme fait la une des journaux depuis deux semaines, depuis les changements à la tête du PSL. Le PSL – Polskie Stronnictwo Ludowe, c'est le parti paysan polonais, un parti agrarien dont les origines remontent à la fin du XIXe siècle. En 1895, des acteurs du monde paysan dans la Pologne sous domination autrichienne, fondent à Rzeszów un parti qui, deux ans après, envoie des députés au parlement à Vienne. En 1903, il prend son nom définitif qui perdure jusqu'à aujourd'hui. Il milite pour l'indépendance du pays. En 1913, une scission se produit avec l'aile gauche. Celle-ci ne survivra qu'une dizaine d'années. Ce qui reste du parti ajoute le qualificatif de « Piast » à son nom. Le PSL sera l'une des plus fortes formations politiques de l'entre-deux-guerres après les regroupements avec les agrariens en provenance des autres parties du pays. Durant cette période, une figure se détache de la scène politique. Il s'agit de Wincenty Witos (1874-1945), un des fondateurs et des dirigeants du parti, qui sera Premier ministre à trois reprises en 1920-1921, 1923 et 1926, avant d'entrer dans l'opposition après le coup d'État de Piłsudski. Pendant la Seconde Guerre mondiale, les agrariens participent à la résistance avec les Bataillons paysans et à la création du gouvernement en exil, notamment avec Stanisław Mikołajczyk qui en prend la tête après la mort de Sikorski. Rentré ensuite en Pologne pour recréer le parti, il se retrouve à la tête de l'opposition au régime communiste naissant, mais sa formation est affaiblie par des tensions et par la répression. Mikołajczyk s'enfuit aux États-Unis après les élections truquées de 1947. Ce qui reste du PSL est absorbé par l'organisation paysanne procommuniste qui prend le nom de Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (ZSL) – le parti

paysan unifié, un parti croupion du parti communiste polonais. En 1989, à la fin du régime communiste, le ZSL devient PSL « Odrodzenie » (Renaissance) et prend un nouveau départ. Auparavant, en 1988, un autre PSL s'était créé à Wilanów. En 1990, les deux formations s'unissent pour donner le parti actuel. En 1991, Waldemar Pawlak, issu de la jeunesse paysanne, en prend la présidence jusqu'en 1997. Il y reviendra en 2005 pour y rester jusqu'au 17 novembre dernier. En 1992, nommé Premier ministre, il ne réussit pas à former son gouvernement. Il aura plus de chance en 1993, car il en sera le chef jusqu'en 1995. En 2007, il devient vice-premier ministre dans les gouvernements Tusk où il sera en charge de l'économie. Le PSL est un parti de pouvoir et n'hésite pas à participer à des coalitions qui semblent parfois contre nature pour une formation qui se définit comme agrarienne et démocrate-chrétienne. Ainsi, le PSL a conclu une alliance de gouvernement avec le SLD postcommuniste, de 1993 à 1995. Il occupe en même temps beaucoup de postes clés au niveau régional et local où il est bien implanté. Après un temps d'opposition de 1997 à 2001, le PSL revient au pouvoir encore une fois avec le SLD, de 2001 à 2003. Il s'ensuit une nouvelle période d'opposition, mais le parti retrouve encore une fois le pouvoir en 2007, comme allié des libéraux de la PO, une autre alliance « exotique » pour des agrariens attachés à l'interventionnisme de l'État, notamment dans l'agriculture. Car le PSL est représentatif du monde rural et tous ceux qui tentent de marcher sur ses plates-bandes ne font pas long feu. Samoobrona d'Andrzej Lepper en a fait l'expérience. Au début de la IIIe République, le PSL faisait beaucoup de voix aux élections, mais il en a perdu au fil des années, à tel point que les sondages sur les intentions de vote le montrent toujours à la limite du seuil d'éligibilité. Mais il réussit toujours à le dépasser et à envoyer des députés à la Diète. Sa motivation, derrière la recherche du pouvoir, c'est l'argent, notamment celui accordé par l'Union européenne. Ainsi, en occupant des postes clés au niveau de l'État ou dans les administrations régionales et locales, les agrariens sont au plus près des sources. À une époque, même avec moins d'élus que les autres, le PSL était le parti le plus riche de Pologne. Alors, peu importe avec qui on fait alliance, pourvu que l'on puisse entretenir sa clientèle. Waldemar Pawlak a très bien réussi à ce jeu, mais cela ne l'a pas empêché d'être évincé de la tête de son parti. Peut-être a-t-il trop joué avec le feu depuis un an en prenant souvent le contrepied des décisions d'un gouvernement dont il aurait dû être solidaire. Alors, dans la crainte d'un éclatement de la coalition, le congrès du parti l'a remplacé par Janusz Piechociński, un second couteau. Que va faire ce dernier maintenant qu'il tient les rênes du PSL ? Pour l'instant, il a un comportement un peu bizarre et semble ne pas savoir ce qu'il veut. Il ne sait pas s'il veut être au gouvernement ou, s'il y est, il ne sait s'il veut un portefeuille ou pas. C'est une valse hésitation qui dure déjà depuis deux semaines et qui le discrédite de plus en plus, à mesure que le temps passe. À moins que lui aussi ne tente de gagner du temps pour chercher un moyen permettant d'avoir le beurre et l'argent du beurre ?

Z blogu red. Macieja Morawskiego – maciejmorawski.blox.pl

i – conscience, de la vie quotidienne, de la responsabilité de chaque être humain. C'est la conscience qui nous rend responsables les uns des autres, qui nous rend responsables de la vie de la communauté. C'est la conscience qui nous rend responsables de la vie de la communauté. C'est la conscience qui nous rend responsables de la vie de la communauté.

Jedno pewne. W obliczu wyzwania współczesnego świata, postępów ateizmu, także w obliczu ekspansji Islamu (szczególnie w Afryce), nasz Kościół winien przejść do ofensywy, kłaść nacisk na swą naukę społeczną, na odnowę życia parafialnego, no i na jak najszerzej pojętą

braterską wspólnotę wiernych, będącą odpowiedzią na współczesną plagę indywidualizmu i ateizmu. Cała rzecz w tym, by przepięknie wskazać Chrystusa naprawdę i na co dzień wprowadzać w życie oraz by mocno zdawać sobie sprawę z faktu, że Chrystusowa nauka, głosząca aktywną miłość bliźniego – rzeczywistość wprowadzana w życie – mieć może niesamowitą siłę przyciągania. Jednym słowem stawiam na naprawdę braterskie katolickie wspólnoty np. młodych małżeństw z dziećmi. „Ciesz się echa dochodzące np. z UKSW. Echa świadczące o tym, że tamtejsi studenci

rzeczywiście rozumieją wagę: – chrześcijańskiego, aktywnego, nacechowanego solidarnością braterstwa – oraz moc wspólnych nabożeństw i modlitw. Raduje mnie też, cechujące – jak słyszę – tę młodzież, zrozumienie ogromnego znaczenia podjętego przez nasz Episkopat przyjacielskiego dialogu i rzeczywistego, mającego historyczny wymiar – pojednania z prawostawami! (Pojednania, które w moim pojęciu winno m.in. zaowocować wspólną akcją solidarności z prześladowanymi przez Al. Kaidę, i jej pochodne, Chrześcijanami Bliskiego Wschodu).

Pedagogika wstydu i dumy

Andrzej Grajewski (Gość Niedzielny)

Trwa debata o kiepskim, jednostronnym, pełnym pogardy wobec Polaków filmie Pasikowskiego „Pokłosie”. Jednocześnie ukazała się książka Ewy Kurek o tym, jak polskie zakonnice ratowały żydowskie dzieci.

W filmie Pasikowskiego mówią wszyscy, natomiast książka Kurek pokryta jest całkowitą milczeniem. Tymczasem jest o czym rozmawiać, gdyż w odróżnieniu od filmu, którego fabuła jest fikcją, aczkolwiek wyraźnie nawiązującą do wydarzeń z czasów II wojny światowej, książka dokumentuje fakty i wydarzenia, które w naszej świadomości nie funkcjonują. To tym bardziej ważne, gdyż wersja wydarzeń przedstawiona w „Pokłosiu” jest kompletnie wyprana z historycznej rzeczywistości.

Historia odarta z kontekstu

Zbrodnia na Żydach, do jakiej dojdź miało w przeszłości i o której milczą bohaterowie filmu, jest zawieszona w próżni. Nie ma odniesienia ani do niemieckiej, ani do sowieckiej okupacji, choć obie były decydujące dla przebiegu wydarzeń zarówno w Jedwabnem, jak i w innych miejscowościach na Kresach Wschodnich. Należy bowiem postawić pytanie, dlaczego Niemcom nie udało się zorganizować żadnego pogromu na terenach, które opanowali we wrześniu 1939 r.? Otóż dlatego, że zarówno Polacy, jak i Żydzi traktowali Niemców jak okupantów, śmiertelnie niebezpiecznych dla obu tych społeczności. Inaczej było na terenach, które po 17 września 1939 r. wcielone zostały do Związku Sowieckiego. Tam ludność żydowska często witała Armię Czerwoną nie jak agresora, ale wyczekiwanego wybawiciela, dlatego stawiała na powitanie sowieckich oddziałów bramy triumfalne, a później masowo zaciągata się do okupacyjnej administracji oraz organów bezpieczeństwa. Jeśli nie mówimy o tym, że zbrodni w Jedwabnem dokonano w czasie między dwiema okupacjami, kiedy Niemcy, pragnąc realizować własne zbrodnicze cele, chcieli wykorzystać nienawiść do Sowietów oraz ich pomocników, to niewiele zrozumiemy z dramatu, który się tam rozgrywał na przełomie czerwca i lipca 1941 r. Staniemy także bezradni przed faktem, że podczas niedawnej ekshumacji w Jedwabnem w masowym grobie obok 40 szkieletów znaleziono także pomnik Lenina, który najpierw kazano Żydom zdemontować, a później zakopano wraz z nimi. Piszę o tym nie po to, aby kogokolwiek spośród tych, którzy brali udział w tej zbrodni, wybielać, ale aby zrozumieć wszystkie okoliczności jej popełnienia.

Nie pomagali?

Zarówno w filmie Pasikowskiego, jak i wielu publikacjach na temat zagłady Żydów Polakom stawiany jest zarzut, że ginących zostawili bez pomocy. Według historyków liczba uratowanych w Polsce Żydów waha się od 40 do 50 tys., ale są także szacunki wskazujące, że mogło ich być znacznie więcej, nawet do 120 tys. Faktycznie jednak nie znamy ani

pełnej liczby uratowanych w Polsce Żydów, ani liczby ratujących. To Polacy mają najwięcej drzewek zasadzonych w Instytucie Yad Vashem w Jerozolimie, symbolizujących Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. Ma to tym większą wartość, że tylko na terenie okupowanych ziem polskich pomoc Żydom była karana przez Niemców śmiercią, a Polska była jedynym krajem w Europie, gdzie nie prowadzono politycznej kolaboracji z III Rzeszą.

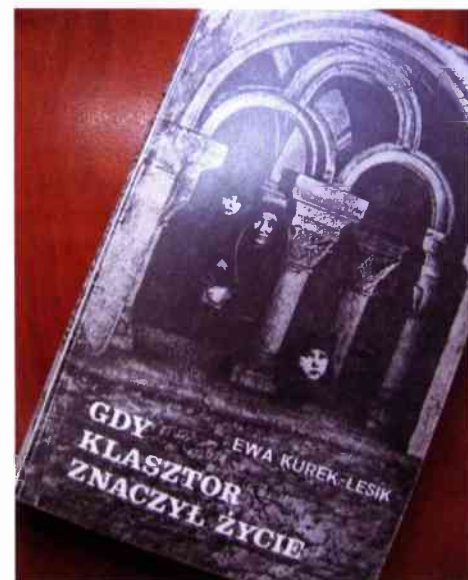
Warto także pamiętać o refleksji historyka Szymona Datnera, który pisze, że fakt wymordowania ok. 3-milionowej społeczności żydowskiej jest w Polsce i na świecie powszechnie znany, natomiast w świadomości międzynarodowej opinii publicznej wcale nie jest utrwalony obraz piekła, jakim dla polskiej ludności była niemiecka i sowiecka okupacja. „O ile w latach 1939–1941 stosunek mordowanych Polaków do mordowanych Żydów kształtował się jak 10 : 1, to w latach 1942–1944 wynosił on jak 2 : 3. Prawda jest jedna: w wyniku zbrodniczej, przemysłanej i zaplanowanej oraz systematycznie zrealizowanej polityki okupanta ginęły eksterminowane obydwie narody – polski i żydowski”.

Myszy, koty i świnie

Im dalej od wojny, tym bardziej krytyczne stają się oceny zachowania polskiej społeczności w tamtym okresie. Jan Tomasz Gross oraz wielu jemu podobnych, z poparciem sporej części mediów, ćwiczą nas w specyficznej pedagogice wstydu. Wymiar moralny tych zabiegów jest jeden. Mamy z tej lekcji wyjść z przekonaniem, że generalnie jako społeczeństwo wtedy zawiedliśmy. Znacomie wpisuje się to w stereotyp utrwalony już od lat w kulturze masowej przez znany komiks „Maus” Arta Spiegelmana. Żydzi są w nim przedstawiani jako myszy, Niemcy jako koty, a my jako świnie. Wprawdzie koty są bardziej niebezpieczne, ale budzą również lęk, jak i pewien szacunek dla ich siły, zdeterminowania, pasji. Wobec świni zaś można mieć tylko pogardę. Podobnie jak pogardę należy mieć wobec tłumy polskich chłopów, pokazanego w filmie Pasikowskiego jako prymitywne, obskurantkie bydło, agresywne wobec każdego, kto wspomni o dziedziczonej przez pokolenia prawdzie o zagładzie Żydów dokonanej z chciwości przez ich przodków. Nic więc dziwnego, że ktoś, kto próbuje zerwać z mową milczenia, musi być z tej wspólnoty wykluczony, a na końcu nawet ukrzyżowany. Gross ma w ten sposób trafić pod strzechy, jak napisano w jednym z tygodników, utrwalając polski kompleks winy.

Uratowane przez siostry

W tym kontekście tym większe jest znaczenie książki Ewy Kurek pt. „Dzieci żydowskie

w klasztorach. Udział żeńskich zgromadzeń zakonnych w akcji ratowania dzieci żydowskich w Polsce w latach 1939–1945” (Wydawnictwo Replika 2012). To polska wersja książki wydanej w 1997 r. w USA w języku angielskim, do której przedmowę napisał Jan KarSKI. To pierwsza całościowa próba opisanego jednego z najbardziej heroicznych rozdziałów Kościoła w Polsce w XX w. Jest znakomicie udokumentowana, gdyż autorka nie tylko dokonała rozległej kwerendy w archiwach kościelnych i państwowych, ale także zebrała wielką liczbę relacji bezpośrednich świadków wydarzeń. Okazuje się, że na terenie Generalnej Guberni w ratowanie Żydów zaangażowanych było 49, czyli dwie trzecie spośród 74 czynnych żeńskich zgromadzeń zakonnych. Dzieci żydowskie ratowały siostry ze 190 klasztorów. Dzięki tej pomocy ocalało nie mniej niż 1200 żydowskich dzieci. Autorka wymienia jedynie przypadki udokumentowane, a w wielu zgromadzeniach nie zachowało się zbyt dużo śladów z tamtego czasu.

Najpiękniejszą kartę ratowania dzieci żydowskich zapisał franciszkanek misjonarki Mariji. Jedną z osób, które pomagały im szczególnie gorliwie, był znany później pisarz Jan Dobraczyński, który w czasie wojny pracował jako kierownik Wydziału Opieki Społecznej Zarządu Miasta Warszawa, Rady Główniej Opiekuńczej.

To on właśnie, mając od dawna kontakty z zakonnkami, odsyłał do nich żydowskie dzieci. W ten sposób ratowano zarówno dzieci, które udało się wydobyć z getta, jak i te, które same przekradły się na „aryjską stronę”. Zbyt słabo w naszej świadomości funkcjonuje fakt, że pomysłodawczynią zorganizowanej akcji pomocy Żydom była wielka pisarka katolicka Zofia Kossak, inicjatorka powstania Społecznego Komitetu Pomocy Ludności Żydowskiej, później przekształconego w Radę Pomocy Żydom,

Radosny czas oczekiwania... na każde dziecko

Zapraszamy do włączenia się we wspólną modlitwę, którą zanosimy przez cały czas trwania tegorocznego Adwentu. Pragniemy modlić się zarówno za dzieci, które mają się narodzić, za już narodzone jak i za ich rodziców. Prosimy, w tym czasie oczekiwania na przyjscie Zbawiciela, o przemianę serc wszystkich ludzi, dla których życie jest wartością podważalną.

Przez 23 dni Adwentu spotkamy się z 23 dziećmi cierpiącymi na różnorodne, wrodzone niepełnosprawności i choroby. Przyglądamy się jak one żyją, z jakimi trudnościami się zmagają i co to oznacza dla nich i dla ich rodziców. Każdego dnia Adwentu przybliżamy historię dziecka z niepełnosprawnością lub schorzeniem. Jednocześnie modlimy się za te dzieci, które są doświadczane takim stanem oraz za te, które z podobnymi problemami przyjdą na świat.

Co oznacza włączenie się w akcję adwentową?

Włączenie się w akcję adwentową zakłada codzienne zapoznanie się z rozważaniem dotyczącym niepełnosprawności bądź choroby dziecka oraz odmówienie stałej modlitwy. Całość powinna zająć ok. 10 minut dziennie.

Przez ile dni trwa modlitwa?

Modlitwa trwa przez cały Adwent – do 24 grudnia włącznie. Gdzie i której godzinie będzie odmawiana? Miejsce i czas modlitwy zależą od własnego wyboru. Proponujemy odmawianie modlitwy w obecności Najświętszego Sakramentu.

Kto może się włączyć?

W modlitwę może włączyć się każdy. Zachęcamy do podejmowania modlitwy także przez dzieci, całe rodziny, Wspólnoty oraz Parafie. Spotkaliśmy się z ogromną życzliwością i wsparciem w czasie tegorocznej, ogólnopolskiej akcji.

„40 Dni Dla Życia”. Mamy nadzieję, że i akcja adwentowa spotka się

z przychylnością i zaangażowaniem wielu serc, dlatego też prosimy o rozpowszechnianie i zachęcanie do wzięcia udziału w tej modlitwie. Jak można pomóc, by akcja dotarła do wielu osób?

Ogromnie potrzebujemy Waszej pomocy! A można pomóc poprzez:

– zawieszenie plakatu reklamującego akcję; plakat można otrzymać wysyłając maila na adres: adopcja.dziecka@gmail.com, umieszczając informację z adresem, na który plakat ma zostać wysłany.

– zachęcanie rodziny, przyjaciół, znajomych do wzięcia udziału w modlitwie,

– poprzez udostępnienie naszej strony na portalu społecznościowym facebook: <http://www.facebook.com/pages/Duchowa-Adopcja-Dziecka-Pocz%C4%99tego/138155636288047>

Patronat honorowy akcji adwentowej objął Ks. Biskup Kazimierz Gurda. Patronat medialny objęło Katolickie Stowarzyszenie Dziennikarzy. □

Duchowa Adopcja Dziecka Poczętego

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

☺ Mistrzem jesieni została warszawska Legia, która u siebie zaaplikowała 3 bramki Ruchowi, nie tracąc ani jednego gola. Legia ma już 7 punktów przewagi nad Lechem i 8 nad Polonią. Pozostałe wyniki 14 kolejki: Jagiellonia - PGE GKS Bełchatów 2:2, Lech Poznań - Śląsk Wrocław 0:3, Pogoń Szczecin - Podbeskidzie Bielsko-Biała 2:0, Widzew Łódź - Korona Kielce 1:0, Wisła Kraków - Górnik Zabrze 1:3, Lechia Gdańsk - KGHM Zagłębie Lubin 2:2, Piast Gliwice - Polonia Warszawa 1:1. Kandydatami do spadku wydają się być na razie zamykające tabelę zespoły GKS Bełchatów (6 pkt.) i Podbeskidzia Bielsko-Biała (5 pkt.).

☺ Wg „Sky Deutschland”, napastnik reprezentacji Polski i Borussia Dortmund Robert Lewandowski już wkrótce zmieni klub. Snajper podobno porozumiał się z Manchesterem United i zostanie jednym z Czerwonych Diabłów po zakończeniu obecnego sezonu.

☺ W cyklu Ruka Triple Pucharu Świata Justyna Kowalczyk wywalczyła swoje 50. podium w karierze (drugie miejsce za Bjoergen) i obecnie zajmuje trzecie miejsce w klasyfikacji generalnej. Następne zawody odbędą się w Kanadzie w Canmore, gdzie będzie przygotowywać się Polka, a zabraknie Bjoergen wraz z całą reprezentacją Norwegii. Jest, więc szansa do odrobienia strat.

☺ Polskie piłkarki ręczne awansowały do czerwcowej rundy play off eliminacji MŚ. Pokonały Białoruś 30:22 (13:11) w ostatnim meczu grupy 3, prekwalifikacji i zajęły pierwsze miejsce w tabeli.

☺ Opublikowano najnowszy ranking ATP tenisistów. W czotówce zestawienia nie zaszły żadne zmiany. Liderem pozostał Novak Djoković, który wyprzedza Rogera Federera i Andy Murraya. Nasz najlepszy tenisista, Jerzy Janowicz, zajmuje aktualnie 26. miejsce w rankingu, natomiast Łukasz Kubot plasuje

się na 74. pozycji. Wśród kobiet Agnieszka Radwańska ciągle pozostaje na 4. miejscu, a Urszula na 31. Do pierwszej setki zbliża się Sandra Zaniewska, która aktualnie plasuje się na 160. miejscu. Liderką jest Azarenka.

☺ Bardzo silnych rywali wylosowały polskie siatkarki w przyszłorocznej edycji World Grand Prix. Polki zagrają m.in. z Brazylią, Stanami Zjednoczonymi, Rosją Niemcami i Serbią.

☺ Piłkarze ręczni Vive Targów Kielce bez żadnych problemów pokonali w Danii ekipę miejscowego Bjerringbro-Silkeborga 34:25 (18:11) w rozgrywkach Ligi Mistrzów. Tym samym mistrzowie Polski odtrzymali niesamowitą serię i wygrali już siódmy mecz z rzędu. Kielczanie, jako jedyni w grupie C mają na swoim koncie komplet punktów.

☺ Szymon Kołecki został wybrany prezesem Polskiego Związku Podnoszenia Ciężarów. □

z którą tak ofiarnie współpracowała Irena Sendlerowa. O Sendlerowej świat w końcu się dowiedział, uhonorowana została także pośmiertnie Orderem Orła Białego. Zastugi Zofii Kossak nie znalazły do dzisiaj właściwego uhonorowania zarówno ze strony władz polskich, jak i społeczności międzynarodowej. Być może gdyby nie jej żarliwy katolicyzm, z tym uznaniem byłoby łatwiej. Ewa Kurek pisze także o niezwykle delikatnej kwestii, jaką było chrzczenie dzieci ukrywających się w klasztorach. Kwestia ta wzbudzała wielkie emocje po stronie żydowskiej, o czym

świadczą m.in. świadectwo Jadwigi Piotrowskiej, która uczestniczyła w uratowaniu co najmniej pięćdziesięciorga żydowskich dzieci. Gdy po wojnie wraz Janem Dobraczyńskim przedstawiła listę uratowanych dzieci gminie żydowskiej w Warszawie, nie tylko nie usłyszała podziękowań, ale zdanie, które zapamiętała do końca życia: „Powiedzianno nam, że jesteśmy gorsi od Niemców. Niemcy – brali tylko ciało, my ukradliśmy duszę, skazując dzieci na potępienie. Nasze argumenty, że walczyliśmy o życie – skwitowano wprost: już lepiej, by te dzieci nie

żyły, niżby miało się stać, co się stało”.

Sądzę, że jest najwyższy czas, aby w centrum Warszawy stanął pomnik zakonnicy przytulającej żydowskie dziecko, skoro tak pieczołowicie ostatnio dokumentujemy każdy ślad podłości, jakiego dopuścili się nasi współrodacy na swych żydowskich sąsiadach. Mam także nadzieję, że przynajmniej kilka faktów z książki Ewy Kurek znajdzie odzwierciedlenie w podręcznikach, a kiedyś być może powstanie o tym także film wspierany nie mniej hojnie przez państwowe instytucje jak paszkwil Pasikowskiego. □

Bogdan Usowicz

BOŻE NARODZENIE I SYLWESTER W DOMACH PMK

LA FERTÉ SOUS JOUARRE

• **24 grudnia**: – Uroczysta wieczerza wigilijna – g. 19.00; – Pasterka – g. 23.00.

• **25 grudnia**: – śniadanie świąteczne – godz. 9.00; – Msza św. w Uroczystość Bożego Narodzenia – godz. 11.00; – Obiad świąteczny – godz. 12.30.

Cena – 100 €; dojazd we własnym zakresie.

• **31 grudnia**: – Msza św. na zakończenie roku – godz. 19.00; – Uroczysta kolacja – godz. 20.30; – Bal Sylwestrowy

I formuła: tylko bal sylwestrowy – cena: 50 € od osoby (bez noclegu; z noclegiem – 70 €);

II formuła: bal sylwestrowy + pobyt do uroczystego obiadu noworocznego włącznie – cena: 100 € od osoby.

Maison de la Mission Catholique Polonaise Fondée par Anna et Stanislas Kozłowski

31, rue d'Hugny, 77260 La Ferté sous Jouarre,
tel./fax: 01 60 22 03 76
e-mail: pmk.laferte@free.fr,
www.pmkjouarre.blogspot.fr

LOURDES

• **24/25 grudnia**: – Polskie Boże Narodzenie: Uroczysta Wigilia, Pasterka – posiłki świąteczne i rodzinna atmosfera.

Pobyt: Pełne wyżywienie – 51 €. Cena bez obiadu – 43 €.

• **31 grudnia**: – **1 stycznia 2013**: Możliwość spędzenia Sylwestra i Nowego Roku w Sanktuarium Matki Bożej. Podróż we własnym zakresie.

Maison de la Mission Catholique Polonaise BELLEVUE

Route de Bartrès, 65100 Lourdes;
tel. 05 62 94 91 82; e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr;
www.pmk Lourdes.blogspot.fr

KORSYKA

• **24/25 grudnia**: – Uroczysta polska Wigilia – Pasterka – Msza Bożonarodzeniowa.

Pobyt: pełne wyżywienie – w dzień zwykły – 30 €; w dzień świąteczny (Wigilia, I i II dzień Świąt) – 60 €. Do tej sumy należy dodać cenę pokoju.

• **31 grudnia** – Msza św. na zakończenie roku; Uroczysta kolacja i powitanie Nowego Roku. Bal przy dźwiękach polskiej i korsykańskiej muzyki.

Pobyt: pełne wyżywienie: w dzień zwykły – 30 €; w dzień świąteczny – 60 €; wieczerz sylwestrowy – 60 €. Do tej sumy należy dodać koszt pokoju. Ceny pokoi na stronie internetowej: www.maison-saint-hyacinthe.com. Podróż we własnym zakresie.

Maison Saint Hyacinthe

20200 Santa Maria Di Lota, Lieu Dit Miomo BASTIA; tel.: 04 95 33 28 29
e-mail: mshcorse@yahoo.com; www.maison-saint-hyacinthe.com

LA FERTÉ IMBAULT

• **24 grudnia**: – Tradycyjna polska Wigilia + kolędowanie – godz. 18.00; Pasterka – godz. 24.00. koszt – 20 €.

• **25-26 grudnia**: – śniadanie do godz. 10.30; Msza św. Bożego Narodzenia – godz. 11.30; Obiad świąteczny – koszt – 20 €.

Po południu: – Koronka do Miłosierdzia Bożego; kolędowanie; Nieszpory – godz. 17.30; Kolacja – koszt – 20 €. **Nocleg ze śniadaniem** – 26 €; wyżywienie dzieci do 12 lat – 50%.

• **31 grudnia**: Wieczerz radości godz. 18.00: tańce, gry i zabawy, bal kostiumowy; Kolacja – koszt 30 €. Adoracja Najświętszego Sakramentu (Uwielbienie) – godz. 24.00 – do rana. Całość kosztów z noclegiem – 50 €. **1 stycznia 2013**: śniadanie do godz. 10.30; Msza św. – godz. 11.30; Obiad noworoczny – koszt – 20 €.

ZGŁOSZENIA WRAZ Z WPŁATĄ ZALICZKI

Dom Miłosierdzia Bożego - La Ferté Imbault | Rothère 41300 La

Ferté Imbault tel. 02 36 14 83 38; 07 53 49 57 74. e-mail: misericordedivine.pmk@interia.eu; www.jesumisericordieux.blogspot.fr

REKOLEKCJE ADWENTOWE

PARAFIA WNIEBOWZIECIA NMP

263 bis, rue St-Honoré; tel. 01 55 35 32 25.

• **16 grudnia** (niedziela) – 8⁰⁰, 9³⁰, 11⁰⁰, 14⁰⁰ (dla dzieci), 16⁰⁰, 19³⁰ – Msza św. z nauką rekolekcyjną;

• **17 grudnia** (poniedziałek) – 8⁰⁰ – Msza św. z nauką, 18⁰⁰ i 20⁰⁰ – Msza św. z nauką i konferencja po Mszy św.;

• **18 grudnia** (wtorek) – 8⁰⁰ – Msza św. z nauką, 18⁰⁰ i 20⁰⁰ – Msza św. z nauką i konferencja po Mszy św.;

• **19 grudnia** (środa) – 8⁰⁰ – Msza św. z nauką, 11⁴⁵ – Msza św. z nauką dla dzieci; 18⁰⁰ i 20⁰⁰ – Msza św. z nauką i konferencja po Mszy św.

Rekolekcje głosi ks. dr Przemysław Drag z Diecezji rzeszowskiej.

fol. P. Fedorowicz

KAPLICA POLSKA ERMITAGE - VERSAILLES

(23, rue L'Ermitage 78000 Versailles, tel. 06 33 80 77 00):

• **16 grudnia** (niedziela) – 10¹⁵ - Nauka rekolekcyjna i okazja do spowiedzi św. – 11⁰⁰ - Uroczysta Msza św.

Rekolekcje głosi ks. Paweł Pietrusiak

KOŚCIÓŁ ST. LEU - ST. GILLES

Bagnolet – 84, rue Sadi Carnot;
tel. 01 43 62 91 69

• **16 grudnia** (niedziela) – 12³⁰ (Msza św. z nauką ogólną), przed Mszą św. możliwość spowiedzi św.

• **23 grudnia** (niedziela) – 12³⁰ (Msza św. z nauką ogólną), przed Mszą św. możliwość spowiedzi św.

Rekolekcje głosi ks. Zbigniew Wciśło SChr z Aulnay Sous Bois.

PARAFIA MIŁOSIĘDZIA BOŻEGO

20, rue Legendre; tel. 01 79 25 46 61.

• **16 grudnia** (niedziela) – 9³⁰ i 11⁰⁰ (krypta) – Msza św. z kazaniem rekolekcyjnym; – 18⁰⁰ (kaplica – 20, rue Legendre) – Msza św. z kazaniem rekolekcyjnym.

• **17 grudnia** (poniedziałek) – 19⁰⁰ – (krypta – 22 bis, rue Legendre) – Msza św. z kazaniem rekolekcyjnym, później rekolekcyjna konferencja.

• **18 grudnia** (wtorek) – 18⁰⁰ – Spowiedź św. (krypta – 22 bis, rue Legendre) – 19⁰⁰ – Msza św. z kazaniem rekolekcyjnym, później konferencja.

Rekolekcje głosi ks. Piotr Fulara z Paryża.

KAPLICA MB KRÓLOWEJ RODZIN - BELLEVILLE

(29, rue de Belleville; 75019 Paris, tel. 06 21 90 35 53):

• W Adwencie zapraszamy na Roraty w soboty o godz. 7⁰⁰.

• **16 grudnia** – (niedziela rekolekcyjna) Msze św.: 9⁰⁰ i 11³⁰.

Rekolekcje głosi ks. Paweł Bernacki

17 lat Wspólnoty Al-Anon przy parafii polskiej

Wspólnota Al-Anon spotykająca się przy parafii polskiej Wniebowzięcia Matki Bożej w Paryżu obchodziła w listopadzie 17 rocznicę swojego istnienia.

Z tej okazji odbył się uroczysty otwarty mityng, na którym spotkali się zarówno członkowie Al-Anon, jak i AA. Świadcstwa składowane przez uczestników wspólnot pokazały, jak bardzo potrzebne są takie grupy, jak wiele dobra się w nich i dzięki nim dokonuje. Przybliżmy naszym Czytelnikom, czym są wspólnoty Al-Anon.

Grupy Rodzinne Al-Anon są wspólnotą krewnych i przyjaciół alkoholików. Istnieją one w tym celu, aby rozwiązywać wspólne problemy przez dzielenie się swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją. Podejmują ścisłą współpracę z grupami Anonimowych Alkoholików (AA). Jedynym motywem działania w Al-Anon jest potrzeba niesienia pomocy rodzinom alkoholików.

Problem alkoholizmu w polskich rodzinach, również tych mieszkających we Francji, jest często tematem tabu. Jest to kwestia wstydliva, często skrywana w czterech ścianach domu. Rodziny nie chcą mówić o tym komukolwiek, uważając, że to tylko ich, wewnętrzny problem, z którym trzeba borykać się samemu, albo z którym musi się w końcu pogodzić. Nie zdają sobie wielokrotnie sprawy, że alkoholizm to choroba i to choroba nieuleczalna. Choroba, która dotyka całą rodzinę alkoholika.

Wspólnoty Al-Anon niosą pomoc rodzinom alkoholików przez praktykowanie tzw. Dwunastu Stopni i Dwunastu Tradycji (analogicznie do Dwunastu Kroków, jakie istnieją w AA), przez serdeczne przyjmowanie rodzin alkoholików i dodawanie im otuchy oraz przez dodawanie odwagi samemu alkoholikowi.

Przypomnijmy te 12 stopni:

1. Przyznaliśmy, że jesteśmy bezsilni wobec alkoholu i że nie jesteśmy w stanie kierować naszym życiem.
2. Uwierzaliśmy, że Siła Większa od naszej własnej może nam przywrócić równowagę ducha i umysłu.
3. Postanowiliśmy powierzyć naszą wolę i nasze życie opiece Boga – jakkolwiek Go pojmujemy.
4. Przeprowadziliśmy szczerą i odważny rachunek sumienia.
5. Wyznaliśmy Bogu, sobie – we własnym sumieniu – i innemu człowiekowi istotę naszych błędów.
6. Z całkowitą gotowością powierzyliśmy Bogu usuwanie wszelkich słabości naszego charakteru.
7. Prosiłiśmy Boga z pokorą, aby usunął nasze wady.
8. Sporządziliśmy listę osób przez nas skrzywdzonych i postanowiliśmy im wszystkim zadośćuczynić.

9. Naprawiliśmy błędy popełnione wobec wszystkich ludzi – gdy tylko było to możliwe bez krzywdy dla nich lub dla innych.
10. Prowadziliśmy w dalszym ciągu rachunek sumienia; w razie popełnienia błędu jesteśmy gotowi przyznać się do tego.
11. Poszukiwaliśmy przez modlitwę i medytację coraz doskonalszej więzi z Bogiem – jakkolwiek Go pojmujemy, prosząc jedynie o poznanie Jego woli wobec nas i o siłę do jej spełnienia.
12. Dzięki stosowaniu Dwunastu Stopni dostąpiliśmy duchowego przebudzenia i staraliśmy się nieść postąnnictwo innym ludziom, a zasady te stosować we wszystkich naszych sprawach.

Wspólnoty zapewniają całkowitą dyskrecję i anonimowość tym, którzy przychodzą na spotkania. To sprawia, że łatwiej jest się otworzyć, opowiedzieć o swoich problemach i poczuć jednocześnie, że nie będzie się przez grupę osądzanym i ocenianym.

Może w naszym otoczeniu widzimy osoby dotknięte chorobą alkoholizmu, może nasi najbliżsi są nią dotknięci. Warto poszukać wspólnoty Al-Anon w najbliższej okolicy, tam można liczyć na fachową i życzliwą pomoc. Również na oficjalnej stronie Al-Anon pod adresem <http://www.al-anon.org.pl/> można znaleźć praktyczne informacje.

Modlitwa o pogodę ducha

Boże daj mi
Pogodę ducha,
abym zgadzał się z tym,
czego nie mogę zmienić;
Odwagę,
abym zmieniał to,
co zmienić mogę
i mądrość,
abym umiał odróżnić
jedne sprawy od drugich.

Modlitwę tę najczęściej odczytuje się na mityngach grupowych, a także analizuje się ją podczas grupowych spotkań. Dla poszczególnych osób jest ona również natchnieniem do codziennej medytacji i pomocna przy rozwiązywaniu problemów. □

Ks. Dariusz Wojtasik

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20
(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!

Tel: 06 26 45 56 46

**Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiem**

Przyjdź na spotkanie Anonimowych Alkoholików

Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem – **alkohol**.

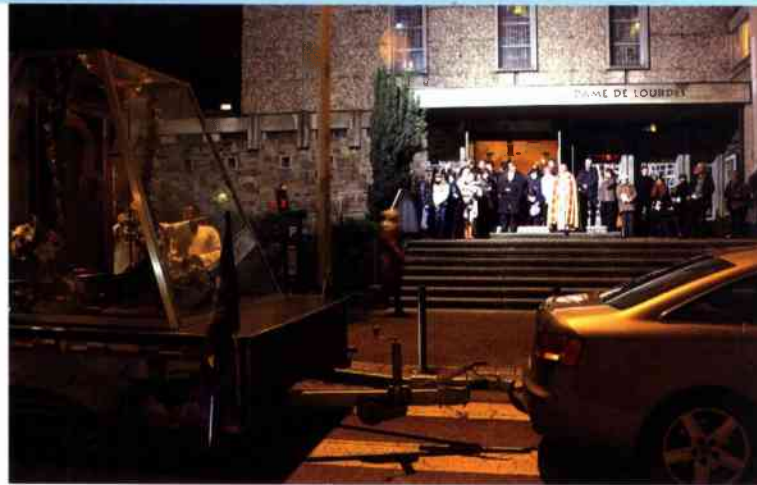
**Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek
w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰**

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris – metro Exalmans)

i w każdy piątek godzinach od 19³⁰ do 21³⁰
w Domu Jana Pawła II (52, av. Laplace, 94110 Arcueil - RER B stacja „Laplace”)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholików

Nam się udało – Tobie też się może udać

Od Oceanu do Oceanu

Rafał Skrzypczak

Matka Boska Częstochowska w parafii ND de Lourdes w Strasburgu: 29-30 listopada 2012

Właśnie mijam zjazd nr 9, będziemy za 10 minut – mówi nam Bernard przez telefon. Na autostradzie korek. Jest czwartkowy wieczór. Czekamy z księdzem Tomkiem na stacji benzynowej – on na swojej Hondzie Rebel, ja przy samochodzie – i wyglądamy w ciemnościach charakterystycznego kształtu przyczepy. Do tej pory widzieliśmy ją tylko na zdjęciach z miejsc, które Matka Boża już nawiedziła w swojej peregrynacji „Od Oceanu Do Oceanu”. Dziś, ostrożnie przed wiatrem i deszczem, w szklanym, specjalnie dla Niej skonstruowanym kloszu, przybywa, w lkonie Częstochowskiej, z radością, ale i z pewną obawą, do Strasburga – miasta, gdzie nierzadko ważą się losy Europy. To Ona! Jest! – głos ks. Tomka wyrwa mnie z zamyślenia. Rzeczywiście, zza zakrętu wyłania się wizerunek Czarnej Madonny. Jeszcze dobrze Jej nie widzimy – w laickim kraju Matka Boża podróżuje incognito, bez zbędnego oświetlenia.

Przed kościołem Matki Bożej z Lourdes oczekuje liczna grupa wiernych. Plac przy kościele zastawiony jest samochodami i Bernard, bezradny, zatrzymuje się przed głównym wejściem. Na ulicy tworzy się korek. Nikt jednak nie zatrąbił – wszystko odbywa się w uroczystej ciszy. „Czarna Madonna”, niesiona przez czterech silnych

mężczyzn, znika w drzwiach świątyni swego Syna, przy śpiewie wiernych. Po uroczystym powitaniu, rozpoczyna się modlitwa, prowadzona przez Bractwo Żywego Różańca. Trwa niecałą godzinę. Rozmodleni, dziękujemy Pannie Najświętszej, że zechciała przybyć do naszej wspólnoty.

Przed rozpoczęciem Mszy świętej, której przewodniczył będzie ksiądz Bogusław, dołączy do nas kilka kolejnych osób. Niektórzy są tu pierwszy raz. W naszych modlitwach i w obu kazaniach – ks. Tomka po francusku i ks. Wojtka po polsku – wielokrotnie powracają dwa ważne słowa: życie i rodzina. Na wieczorne czuwanie przygotowaliśmy wiele pięknych śpiewów. Język polski przeplata się z francuskim. Czas mija niepostrzeżenie. Po zakończeniu pierwszej części czuwania, kościół nieznacznie pustoszeje. Z twarzy tych, którzy pozostali, bije wzruszenie i powaga. Niektórzy zamarli w bezruchu, wpatrzeni gdzieś daleko przed siebie. Nutkę radości wprowadzają dźwięki gitary księdza Tomka i jego zespołu. Wszyscy śpiewają „Jak wielki jest Bóg”. Może to złudzenie, ale słyszę Francuzów, śpiewających z nami po polsku. Dochodzi północ.

Przeniesiona do kaplicy, Czarna Madonna zdaje się być jeszcze bardziej majestatyczna. Większość ludzi rozeszła się.

Garstka tych, którzy pozostali, unosi serca w szczerzej modlitwie. Na kolanach, lub stojąc oparci o szklane ściany kaplicy czy siedząc w ławkach, staramy się dobrze wykorzystać ten czas. Nad wszystkim czuwa Pan Jezus, ukryty w Przenajświętszym Sakramencie. Ciszę, od czasu do czasu, przerywają śpiewami księża Wojciech i Wojciech Junior. Wtórujemy im ochotczo. W modlitwach, pomiędzy śpiewami, polecamy Matce Bożej dusze dzieci, zabitych w aborcjach, ofiary eutanazji. Modlimy się za słabych i cierpiących. Od czasu do czasu, wzmacniamy się kubkiem kawy, przygotowanej w zakrystii. Jedynie ks. Wojciech nie opuszcza swojego miejsca przez całą noc. Około czwartej nad ranem w kaplicy zaczyna przybywać ludzi. Niedługo będziemy śpiewać Godzinki.

Dochodzi siódma rano. Ksiądz Ryszard, który czuwał z nami przez większą część nocy, mówi mi po cichu, że Bernard się obudził. Kaplica jest pełna. Księża przygotowują lkonę do kolejnej podróży, do oddalonego o 140 kilometrów Épinal. Podłączamy przyczepę i instalujemy w niej wygodnie Najświętszą Panią. Spora grupa ludzi stoi przed kościołem, śpiewając „O Maryjo zegnaj Cię”. Po chwili, rozpoczyna się poranna Msza św. Twarz księdza Wojtka promienieje blaskiem. □

80 ans de la chorale «Rossignol Forestier»

Reconnaissance et émotion

Lors de la messe solennelle célébrée par le vicaire de la Mission Catholique Polonaise en France, Krystian Gawron, la chorale d'expression polonaise « Rossignol Forestier » a rendu hommage à ses membres fondateurs et tous ceux qui se sont succédés depuis.

Saluant la nombreuse assistance, parmi laquelle Jean-Claude Eicher maire de Pulversheim, les présidents et représentants locaux et polonaises, les anciens choristes, le président Alfred Kaluzinski en a retracé l'histoire.

Fondée en 1932, elle s'est doté du drapeau emblème du royaume en 1936, qui en fait encore la fierté de nos jours, accueil de l'évêque Kubina en 1933, puis la mise en sommeil obligatoire pendant la guerre.

Après la libération, la chorale reprend ses nombreuses activités. Les directeurs, les présidents se succèdent. Depuis 1965, Jeanine Zawierta en est la directrice, responsabilité dont elle s'acquitte sans interruption jusqu'à aujourd'hui, les orgues étant tenus par Jean-Michel Panek.

Le 10 décembre 1972, à l'initiative du curé Dominique Ziolkowski et du député maire de Pulversheim, Georges Bourgeois, une

authentique reproduction de la Vierge Noire de Czestochowa est installée à l'église St-Jean.

Reconnaissance et émotion

L'interprétation et le choix des chants pendant l'office, et par la suite devant l'autel, les allocutions prononcées par le maire ont donné un cachet

particulier à cette cérémonie empreinte de reconnaissance et d'émotion.

Avant de partager le verre de l'amitié, les choristes et membres du comité ont été honorés par la Mission Catholique Polonaise en France par la remise de diplômes. □

Alfred Kaluzinski

Weekend ze Słowem Bożym

W ostatnich dniach listopada odbyło się kolejne spotkanie modlitewne w La Ferté Imbault w Domu Polskiej Misji Katolickiej - Miłosierdzia Bożego. Tym razem był to weekend ze Słowem Bożym.

Ponieważ wiara rodzi się z tego, co się słyszy (Rz 10,17), w Roku Wiary pochylamy się szczególnie nad tekstem Biblii, jako źródłem wiary i życia wewnętrznego.

To było naprawdę piękne spotkanie. Skrutując (badając) Pismo święte, doświadczaliśmy, że Bóg objawia nam prawdę o Sobie i swojej miłości, a także prawdę o każdym z nas. Później dziailiśmy się tym, jak Chrystus żywy i obecny w swoim Słowie dotykał naszych serc i oświecał Nim nasze życie.

Wspólnie także świętowaliśmy Uroczystość Chrystusa Króla, którego Królestwo nie jest z tego świata. Jego królowanie jest służbą i uniżeniem, wiernym miłowaniem każdego oraz dawaniem świadectwa prawdzie, do czego też nas wzywa jako wierzących.

Jesteśmy wdzięczni za przybycie i ofiarność ks. Adamowi Gałązce SAC z Paryża, za Eucharystię i posługiwanie w sakramencie pokuty i pojednania do późnych godzin nocnych, za wspólną nocną adorację Najświętszego Sakramentu oraz świadectwo radosnego i służebnego kapłaństwa. Dziękujemy za obecność, otwartość oraz za wygłoszoną konferencję, która była nie tylko wędrowką po kartach Pisma świętego, ale także do głębi naszych serc. Wiele osób odnalazło w tych słowach i przykładach siebie samych i nadzieję. Ks. Adam zarażał nas swoim entuzjazmem, optymizmem i pogodą ducha.

Dziękujemy również ks. Jackowi za sprawowanie niedzielnej Eucharystii oraz wszystkim za przybycie. Zapraszamy do Domu Miłosierdzia każdego dnia, na wspólną modlitwę i dobrą kawę. A szczególnie na święta Bożego Narodzenia, które organizujemy według polskiej tradycji oraz na rekolekcje (26-31 grudnia), które poprowadzi ks. François Zanini. Nie zapominamy także o Sylwestrze, będzie bal kostiumowy, gry i zabawy oraz oczywiście radosne uwielbienie Boga - zapraszamy serdecznie do La Ferté Imbault.

Dom Miłosierdzia Bożego - Siostry Jezusa Miłosiernego, 41300 La Ferté Imbault; Tel. 02 54 96 20 28, 07 53 49 57 74; misericordedivine.pmk@interia.eu; <http://jesusmisericordieux.blogspot.fr/> □

Podwójny Jubileusz – nowy ołtarz w kościele

Wspólnota polonijna w Dourges obchodzi w tym roku podwójny jubileusz: 90-lecie przybycia tu Polaków oraz 85-lecie konsekracji polskiego kościoła św. Stanisława.

Główne uroczystości odbyły się w ostatnich dniach października. Uroczysta Msza święta dziękczynna celebrowana była przez ks. Inf. Stanisława Jeża, rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji i ks. Leszka Wojciechowskiego, tutejszego proboszcza. Celebrację upiększyli: Chór Moniuszko, pod dyrekcją Jana Łukasza Wiśniewskiego i zespół Górale z Dourges. Przybyły również Poczty sztandarowe m.in. wspólnot z Aubry, Leforest i Evin, należących do PMK Dourges. Zaszczycili nas swoją obecnością: władze miasta – z merem, panem Patrick Defrancq na czele, pani Stefania Sobierajska, prezes Domu Polonii – Kongresu Polonii Francuskiej, pani Alina Jankowska, prezes Polskiego Zjednoczenia Katolickiego we Francji.

Msza św. rozpoczęła się poświęceniem nowego ołtarza, wyrzeźbionego w stylu podhalańskim przez pana Jana Zięderę z Chochołowa na Podhalu, nawiązującym do stylu zabytkowego głównego ołtarza, dzieła Jana Szczepkowskiego (Kaplica Bożego Narodzenia z 1925r).

Na zakończenie Mszy św., Edmond Oszczak, prezes Stowa-

rzyszenia opieki nad kościołem św. Stanisława”, przedstawił prace przez nie wykonane oraz podkreślił wagę wsparcia tego dzieła tak, by tutejszy kościół pozostał w regionie śladem obecności Polaków i dalej żył kolejnymi pokoleniami tutejszej Polonii.

Następnie wszyscy udali się do sali Bruno na poczęstunek. Edmond Oszczak, tym razem jako prezes Koordynacji Polonijnej w Dourges, przypomniał krótko historię Polaków w Dourges, składając hołd przodkom, dziękując wszystkim działaczom i członkom działających jeszcze dzisiaj dziewięciu lokalnych stowarzyszeń polonijnych: Société de Tir (1927), Confrérie du Rosaire (1930), Chorale Moniuszko (1970), APE Cours Polonais (1976), Amicale Polonaise (1979), Ensemble folklorique Wista (1991), Groupe Górale (1991), Gitary Św. Stanisława (2003), Association pour la Sauvegarde de l'Eglise St Stanislas (2008). „To, że dzisiaj jeszcze jesteśmy, to zasługa obecności Polskiej Misji Katolickiej i naszych przodków, którzy potrafili przekazać kolejnym pokoleniom wartości wiary i polskości”.

Edmond Oszczak

Polska Parafia Katolicka - Paroisse Polonaise de Coueron (48, rue de la Frémondrière – 44220 Coueron)

Samedi 22 décembre: mise en place de la crèche et des embellissements de notre église pour les fêtes de Noël. Nous avons besoin de toutes les bonnes volontés et vous en remercions par avance.

Célébrations de Noël – de fin d'Année

Lundi 24 décembre à minuit: Messe de la Nativité – Pasterka

Mardi 25 décembre: Noël: Messe à 10h – Boże Narodzenie

Dimanche 30 décembre: Messe à 10h – Fête de la Ste. Famille – Święte Rodziny.

Lundi 31 décembre à 16h – Messe d'action de grâce pour la fin de l'année 2012 – Zakończenie Starego Roku.

Mardi 1 Janvier 2013: Messe de Nouvel An à 10h – Nowy Rok.

Dimanche 6 Janvier 2013: Epiphanie Messe à 10h – Trzech Króli.

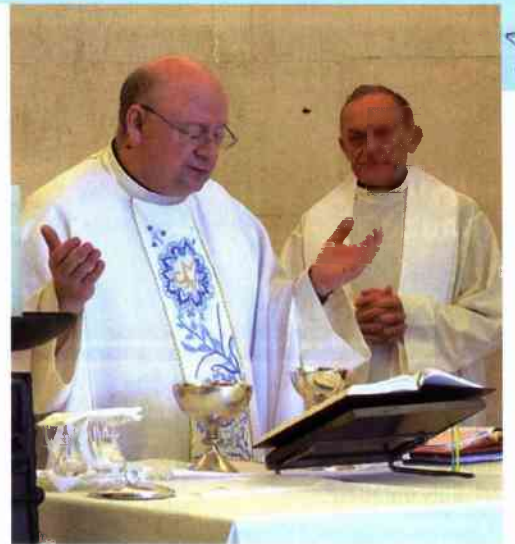
Samedi 2 Février 2013: Présentation du Seigneur au Temple:

Messe à 19h, avec la bénédiction des cierges – M.B. Gromnicznej.

A votre disposition pour tous renseignements complémentaires – Barbara Quere – tél. 02 40 85 36 73.

Pielgrzymka z Północy Francji – PZK

Ks Daniel i Ks Franciszek – PZK

Pelerinage à Fatima: entre ciel et terre Pielgrzymka do Fatimy: między ziemią a niebem (cz. I)

Pod przewodnictwem ks. dziekana Daniela Żylińskiego i ks. Franciszka Wojtyły, grupa 40 pielgrzymów polskich z północnej Francji, Paryża i Lyonu udała się w dniach 8 - 15 października do Fatimy, by wziąć udział w uroczystościach związanych z rocznicą objawień fatimskich. Quarante Polonais de France venant du Nord, de Paris et de Lyon se sont rendus en pèlerinage à Fatima, du 8 au 15 Octobre 2012, pour participer aux cérémonies commémorant l'anniversaire des apparitions de Fatima (13.10). Ce groupe était accompagné par son organisateur et guide spirituel, le doyen Daniel Zyliński secondé par l'abbé François Wojtyła, OMI.

Fenêtres et regards

Le 8 octobre, 8 października po południu - z Paryża do Lizbony - i oglądamy przez okienka samolotu pejzaże Francji, Hiszpanii, Portugalii; chmury i niebo. Ale jakie niebo? I jakim wzrokiem chrześcijanie mają patrzeć na świat? Quel regard un chrétien doit-il porter sur le monde, quand il contemple par le hublot de l'avion les paysages, les nuages et le ciel?

„Un regard est surnaturel quand on ne s'arrête pas sur ce qui est visible, mais quand on s'avance au-delà de la réalité terrestre, pour pénétrer dans la réalité invisible de l'au-delà dont parle le Seigneur”. Le Cardinal Ratzinger, notre pape Benoît XVI, dans son homélie inoubliable pour les obsèques de Jean-Paul II offrit au monde entier l'exemple d'un tel regard qui arrive jusqu'au paradis:

„W pamięci wszystkich nas na zawsze pozostanie chwila, gdy w ostatnią Niedzielę Wielkanocną swojego życia Ojciec Święty, Jan Paweł II, naznaczony cierpieniem, raz jeszcze ukazał się w oknie Pałacu Apostolskiego i po raz ostatni udzielił błogosławieństwa Urbi et Orbi. Możemy być pewni, że nasz ukochany Papież stoi teraz w oknie Ojca, widzi nas i błogosławi”.

„Oui, nous pouvons être sûrs que la bénédiction de Jean-Paul II Urbi et Orbi à la fenêtre du Palais Apostolique, n'a pas été la dernière et que notre Pape Jean-Paul II est maintenant à la fenêtre de la maison du Père, qu'il nous voit et qu'il nous bénit”.

Lucja Da Santos wspomina w swoim „Szóstym Pamiętniku” o takim okienku w niebie, przez które sam Bóg spogląda na

Portugalię i na nią, kiedy jest smutny: tak głośzą słowa ulubionej pieśni jej dzieciństwa:

„Cela me rappelle un chant de mon enfance que je chante encore à l'occasion:

*Refrain: Le ciel a une petite fenêtre
D'où l'on peut voir le Portugal (bis)
Quand Dieu se sent triste
Il vient s'asseoir près d'elle. (bis)
Près de cette fenêtre,
Dieu s'assoit et contemple
Et pose sur moi
Son regard de lumière.
(...) Si seulement j'avais des ailes
En ce jour magnifique
Pour m'envoler au ciel
Avec la Vierge Marie!*

Chant prémonitoire, car il semble résumer la vie de Lucie. Clin d'œil aussi vers nous qui nous envolons vers le sanctuaire de la Vierge à Fatima, reflet très pur de la miséricorde divine, selon les dires du Saint Père.

Ale w jaką stronę kieruje się wzrok polsko-francuskich pielgrzymów? Jana Pawła II i Boga? Wszyscy patrzą w kierunku Fatimy, Matki Boskiej, w której Ojciec Święty dostrzegł najczystszy blask miłosierdzia Bożego.

Regard terrestre.

Podczas pielgrzymki, mieliśmy okazję zwiedzić okolice Fatimy i zapoznać się z epoką i okolicznościami tutejszych objawień.

Fatima: la region

Fatima znajduje się w środkowej Portugalii, ok. 50 kilometrów od Oceanu Atlantyckiego

w powiecie Ourem. Obie nazwy pochodzą z epoki arabskich podbojów. Wiadomo, że Fatima to imię córki Mahometa, proroka islamu.

W odległości kilometra od Fatimy znajduje się Aljustrel, niewielka wioska, w której przyszło na świat troje małych pastuszków (Lucja, Franciszek i Hiacynta). Na zachód, na wzgórzu pokrytym drzewami oliwnymi, wznosi się niewielka skała zwana Loca do Cabeco, miejsce, w którym w 1916 r. dwukrotnie objawił się dzieciom Anioł Pokoju. Dwa kilometry na zachód od Fatimy, biegnie jedna z wielu małych dolin, które zdobią tutejszy region. Cova da Iria. Tu Najświętsza Dziewica objawiła się dzieciom pięciokrotnie. W innej dolinie, zwanej Valinos, Matka Boska objawiła się także.

Zwiedziliśmy również Porto, Santarem, Bathaia, Alcobaca, Nazare, Tomar.

Durant le pèlerinage, nous eûmes l'occasion de visiter Fatima située à 50 km. de l'océan atlantique et sa région: Aljustrel village natal des trois petits bergers (Lucie, François et Jacinthe), Loca do Cabeco où ils virent l'Ange de la Paix et les lieux où la Sainte Vierge leur apparut, cinq fois à Cova da Iria et une fois à Valinos. D'autres endroits et villes furent proposés à notre curiosité touristique comme Porto où Lucie séjourna après les apparitions à la demande de son évêque, Santarem où elle se reposa quelques jours, d'autres encore comme Bathaia, Alcobaca Nazare, Tomar... □

Koniec części pierwszej

• **Dowóz
materiałów**

TEL.
06 21 36 32 09

• **Wywóz
gruzu**

snb@entreprisedemolition.fr

Wędliny, ciasta,
alkohole, nabiał,
słodycze, gazety,
artykuły góralskie.

Zapraszamy
od wtorku do soboty:
11⁰⁰-20⁰⁰
niedziela: 11⁰⁰-15⁰⁰

● **COMME EN POLOGNE** ●

POLSKI SKLEP SAMOOBSEUGOWY | RESTAURACJA

Paryż XVIIIème - 9, rue Pierre Ginier

(metro: La Fourche lub Place de Clichy); tel. 01.44.70.98.81 lub 06.98.39.13.06

A D W O K A T

Małgorzata Laurichesse

8, rue d'Uzès, 75002 Paris

Przyjmujemy tylko na umówione spotkania (mówimy po polsku)

kom. 06 89 51 01 23 • fax 01 45 94 20 23

e-mail: malgomsl@neuf.fr • www.laurichesse-avocat-avotreecoute.com

W3ATELIER

Usługi informatyczne

8 lat na rynku francuskim
690 zadowolonych stałych klientów
Profesjonalnie w dobrej cenie

Tel: 06 25 05 38 62
mail: info@w3atelier.fr

naprawa komputerów
(PC/Windows, Mac)

logo, wizytówki,
strony internetowe

rozwiązania dla firm
(programy do devis i faktur)
sieci komputerowe
(ethernet RJ45, wifi, VPN),
alarmy

**FRYZJERSTWO DAMSKIE - USŁUGI
Z DOJAZDEM DO KLIENTA**
T. 06 48 04 48 84 MONIKA

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/stowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/stowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 stów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 stów – 12 € (powtórzenia 8 €).
Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)!
Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9–12h30 i 15–18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Paweł Bednarczyk

Tel. 06.50.85.01.61

e-mail: bednar84@gmail.com

www.republika.pl/pomoc_komputery

- NAPRAWA, PROGRAMOWANIE
- USUWANIE WIRUSÓW
- ODZYSKIWANIE DANYCH
- KONSERWACJA KOMPUTERA
- SKŁADANIE KOMPUTERÓW NA ZAMÓWIENIE
- PROJEKTY WIZYTÓWEK, ULOTEK
- ITP.

AUX REGALS

TRAITEUR POLONAIS
SKLEP I RESTAURACJA

Dla tych, którzy **Pour ceux qui**
szukają jakości **cherche la qualité**

- *Epicerie fine* / Delikatesy
- *Charcuterie fine* / Wyjątkowe wędliny
- *Confiserie* / Słodycze
- *Plats chauds* / Świeże dania
- *Pâtisserie* / Ciasta

Otwarte od poniedziałku
do soboty | od 11h do 21h
po 21h na rezerwację

tel. 01 43 47 06 17
17, rue du Docteur Goujon,
75012 Paris

✿ **PAS-DE-CALAIS – VAUDRICOURT**
TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY (EKSPERT SĄDOWY)
AGATA ŻMUDZIŃSKA-JUDYCKA

Tel. 06 32 74 55 61.

Tłumaczenia pl-fr, sprawy urzędowe, porady administracyjne.

✿ **KOREPETYCJE Z FRANCUSKIEGO.**
nauczycielka dyplomowana w Paryżu. Tel. 06 89 71 15 79;
e-mail: abaginska3@gmail.com

✿ **Luxsus** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW. **TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38**
63 20; (00 48 12) 284 12 50!

✿ **KOSMETYCZKA - MARTA. T. 06.68.50.02.58.**

SAMI SWOI

Polski sklep spożywczy!!!

NISKIE CENY, WYSOKA JAKOŚĆ, SZEROKI WYBÓR ART. SPOŻYWCZYCH,
ALKOHOLE, NABIAŁ, WĘDLINY, NAPOJE, POLSKA PRASA

ZAPRASZAMY!!!

PON-SOB 10.00 – 20.00

44 RUE LENINE 94200 IVRY SUR SEINE

TEL: 01 70 25 46 62

sami.swoi@onet.pl

METRO 7 MAIRIE D'IVRY – RER C IVRY SUR SEINE

BUS 125 PRZYSTANEK MOLIERE

Prosto z Polski!

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

**PARYZ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

WYJAZDY DO POLSKI 7 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

BIURO TŁUMACZEŃ W. A. KOCZOROWSKI

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M^o Duplex)

tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.

PRZEPROWADZKI WE FRANCJI PRZEWÓZ PACZEK, MEBLI TOWARÓW DO POLSKI

– wynajem auta osobowego z szoferem
– **dowóz na lotnisko** (ceny do uzgodnienia)

TE-MAR e-mail: temar1978@gmail.com; 06 68 03 50 45

Dr Danuta Baranowicz-Schouker chirurgien-dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M^o Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
(mówimy po polsku)

Dammare Les Lys-L'espace NINO FERRER Place Paul Bert

31 grudnia od 20⁰⁰ do 5⁰⁰ rano

Polskie Towarzystwo Katolickie zaprasza na

Bal Sylwestrowy

Gra orkiestra z Polski

Wstęp 90 € od osoby. W cenie biletu świąteczne Menu.

Rezerwacja płatna do 25 grudnia 2012
tel. 01.64.37.06.35; 06.64.79.73.82.

Rozliczenia księgowe. 07 60 74 90 98

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 45 (2481): 16.12.2012

Commission paritaire N°: 0515 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur mcp.

Redaktor (Redacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Redaction): ks. Tomasz Sokół, s. Natanaela Modzelewska.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 48 81.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 5.12.2012

Inf. o prenumeracie na str. 3

PRZEWOZY
FRANCJA - POLSKA
monikabus@interia.eu

wyjazdy w każdą niedzielę
paczki odbieramy i dostarczamy
na terenie całej Polski

Polska: +48 (15) 84 22 885, +48 (0) 602 358 007
Frncja: 06 24 39 24 21; 06 67 03 86 45

PRZEWOZY OSÓB - PACZEK - PRZESYŁEK - TRANSPORT AUT - PRZEPROWADZKI

LE CINQUIÈME CRAYON

Projektowanie graficzne
www.CinquiemeCrayon.eu

Zadbamy o profesjonalny wizerunek Twojej firmy!

Strony www, środki komunikacji, druk wielkoformatowy...

TŁUMACZENIA – KONSULTACJE PRAWNE

**S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO
Ekspert Sądowy – Tłumacz Przysięgły**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne,
spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.

- TŁUMACZENIA
- PISANIE: LISTÓW, PODAŃ I DEKLARACJI (RSA, CAF, CMU, ETC)
- TOWARZYSZENIE (URZĘDY, LEKARZ, BANK, PÔLE EMPLOI)
paris.tlumacz@gmail.com; T.06 01 17 44 41;

❁ **WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT. 120€ – 60€!**
T. 06.20.03.34.85

S A R L F R A N - P O L M . A .

Sprzedaż artykułów polskich

Dystrybucja hurtowa, detaliczna, realizacja indywidualnych zamówień okolicznościowych

**ciasta • wędliny • ryby • pieczywo • nabiał •
słodczyce • napoje • prasa • książki • filmy DVD**

Regularne dostawy świeżych towarów z Polski.

Towary na zamówienie z dostawą do domu gratis* Zapraszamy codziennie
w godzinach od 9⁰⁰ do 20⁰⁰ *przy zamówieniu minimum 50 €

230 rue Paul et Camille Thomoux, 93330 Neuilly sur Marne;
tel. 09 81 11 17 39 lub 06 42 83 53 59; www.fran-pol.com

SARL Au Capital de 50 000 €, N°SIRET: 498 769 801 00016; R.C.S. BOBIGNY APE 552 P

Poradnia Psychologiczna

przy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.

TRWAM PROGRAM

17 - 23 grudnia 2012

PONIEDZIAŁEK 17 GRUDNIA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Mocni w wierze 7⁵⁵ - Św. na każdy dzień 8⁰⁰ - Octava dies 8²⁵ - Tak mówi Amen 8³⁵ - Wieś to też Polska 9⁵⁰ - Felieton 10⁰⁰ - Rozmowy niedok. 11¹⁰ - Św. na każdy dzień 11¹⁵ - Jak my to widzimy 11⁴⁵ - By odnowić oblicze ziemi 12⁴⁵ - Św. na każdy dzień 12⁵⁰ - Koncert życzeń 14¹⁵ - Św. na każdy dzień 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Savoir vivre 16³⁰ - Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ - Reportaż(2) 17⁴⁵ - Informacje 18⁰⁰ - Spotkanie Rodziny RM 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Reportaż

WTOREK 18 GRUDNIA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Reportaż 8²⁵ - Tak mówi Amen 8³⁵ - Muzyczne drogowskazy 9²⁵ - Savoir vivre 9⁴⁵ - Św. na każdy dzień(4) 15⁰⁰ - Z wędką nad wodę 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Aktualności WSKSiM 16¹⁵ - Kalendarz młodych 16⁴⁵ - Św. na każdy dzień 17⁰⁰ - Program poradn. 17²⁵ - Św. na każdy dzień 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Reportaż

ŚRODA 19 GRUDNIA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8²⁰ - Felieton 8²⁵ - Tak mówi Amen 8³⁵ - Na zdrowie 10²⁰ - Św. na każdy dzień 10³⁰ - Audiencja generalna 14²⁵ - Św. na każdy dzień 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16⁰⁰ - Informa-

cje 16¹⁰ - Na zdrowie 16³⁰ - Pasjonaci 16⁵⁵ - Św. na każdy dzień 17⁰⁰ - Po str. prawdy 18⁰⁰ - Anioł Pański 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Reportaż

CZWARTEK 20 GRUDNIA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8²⁵ - Tak mówi Amen 8³⁰ - Na zdrowie 8⁵⁵ - Pasjonaci 9²⁵ - 7 sakrament 9⁴⁵ - Św. na każdy dzień 9⁵⁰ - Felieton 11¹⁰ - Św. na każdy dzień 11¹⁵ - Po str. prawdy 13²⁵ - Św. na każdy dzień(2) 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Z wędką nad wodę 16⁵⁵ - Św. na każdy dzień 17⁰⁰ - Na tropie 17³⁰ - Reportaż 17⁵⁵ - Św. na każdy dzień 18⁰⁰ - Anioł Pański 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

PIĄTEK 21 GRUDNIA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8²⁵ - Tak mówi Amen 8³⁰ - Św. na każdy dzień 8³⁵ - Z wędką nad wodę 9²⁰ - Św. na każdy dzień 9²⁵ - Na tropie 9⁵⁰ - Felieton 11¹⁰ - Św. na każdy dzień 11¹⁵ - Wyptyń na głębię 14²⁵ - Św. na każdy dzień 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Porady medycz. 16⁴⁰ - Program jeździecki 17⁰⁰ - Jazda próbna 17³⁰ - Reportaż 17⁵⁵ - Św. na każdy dzień 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁵⁵ - Św. na każdy dzień 19⁰⁰ - W Namiocie Słowa 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton

21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Wykład

SOBOTA 22 GRUDNIA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8²⁵ - Tak mówi Amen 8³⁰ - Porady medycz. 9⁰⁵ - Św. na każdy dzień 10⁰⁰ - Uniwersyt. Biblijny 11⁰⁰ - Św. na każdy dzień 11⁰⁵ - Felieton 11³⁰ - Jazda próbna 12⁰⁰ - W Namiocie Słowa 14⁴⁵ - Św. na każdy dzień 14⁵⁰ - 7 sakrament 15²⁰ - Tak mówi Amen 15³⁰ - Koncert życzeń 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Muzyczne drogowskazy 17⁰⁰ - Sanktuaria Polskie 17²⁵ - Św. na każdy dzień 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Zacerpnij ze źródła 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Mocni w wierze

NIEDZIELA 23 GRUDNIA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Spotkanie M. Buczek 8²⁵ - Tak mówi Amen 8³⁵ - Koncert życzeń 9⁰⁵ - Św. na każdy dzień 9¹⁵ - Przegląd Niedzieli 9²⁰ - Zacerpnij ze źródła 9³⁰ - Msza św. 10³⁰ - 7 sakrament 11⁰⁰ - Kropelka radości 11³⁰ - Dla dzieci 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Anioł Pański 12²⁰ - Wieś to też Polska 13³⁵ - By odnowić oblicze ziemi 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Koncert życzeń 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Octava Dies 22¹⁰ - Jak my to widzimy. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

Konkurs Roku Wiary dla młodzieży - „Katechizm Kościoła Katolickiego”.

Polska Misja Katolicka organizuje „Konkurs Roku Wiary dla młodzieży” ze znajomości „Katechizmu Kościoła Katolickiego” - w 20. rocznicę jego ogłoszenia. Tekst można znaleźć na stronie internetowej.

I Nagroda - udział w Światowych Dniach Młodzieży w Brazylii, II Nagroda - Pielgrzymka do Fatimy, III Nagroda - Pielgrzymka do Rzymu.

Rozstrzygnięcie „Konkursu Roku Wiary dla Młodzieży” - 11 maja 2013 podczas 138 Pielgrzymki do Lourdes, na podstawie odpowiedzi na pytania quizu: trzeba będzie wybrać prawidłową odpowiedź z czterech podanych możliwości.

W Konkursie mogą brać udział młodzi należący do Polskiej Misji Katolickiej we Francji (do 35 roku życia). Udział jest gratysowy. Zgłoszenia prosimy kierować do: PMK, na adres: ks.krystian.gawron@gmail.com do 30 kwietnia 2013 r. □

Konkurs Roku Wiary - „Lumen Gentium”

W 50. rocznicę rozpoczęcia Soboru Watykańskiego II Polska Misja Katolicka we Francji organizuje „Konkurs Roku Wiary” ze znajomości konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen Gentium” tegoż Soboru. Tekst można znaleźć na stronie internetowej.

I Nagroda - Pielgrzymka do Ziemi Świętej; II Nagroda - Pielgrzymka do Fatimy; III Nagroda - Pielgrzymka do Lourdes.

Rozstrzygnięcie „Konkursu Roku Wiary” - 10 maja 2013 podczas 138 Narodowej Pielgrzymki do Lourdes, na podstawie odpowiedzi na pytania quizu: trzeba będzie wybrać prawidłową odpowiedź z czterech podanych możliwości. W „Konkursie Roku Wiary” mogą brać udział dorośli świeccy należący do Polskiej Misji Katolickiej we Francji. Udział w konkursie jest gratysowy. Zgłoszenia prosimy kierować do: Polskiej Misji Katolickiej na adres: ks.krystian.gawron@gmail.com - do 30 kwietnia 2013 r. □

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

17 - 23 grudnia 2012

PONIEDZIAŁEK

17 GRUDNIA

6¹⁰ Przystanek Woodstock 7⁰⁵ Z archiwum Filмотeki Narodowej 7²⁵ Pierścień i Róża – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Tygodnik.pl 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Siła wyższa – serial 13⁴⁵ Salon Polonii 14²⁵ Bibuła – dok. 14⁵⁵ Jak to działa 15³⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁵ Naszaarmia.pl 16³⁰ Cafe Historia 16⁵⁰ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Z archiwum Filмотeki Narodowej 18¹⁰ Dzika Polska – serial 18⁴⁵ Skarby nieodkryte 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Londyńczycy II – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Tygodnik Gospodarczy 23²⁰ Tomasz Lis na żywo 0²⁰ Naszaarmia.pl 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Pierścień i Róża – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK

18 GRUDNIA

6⁰⁵ Tygodnik Kulturalny 6⁵⁵ Słownik polsko@polski 7²⁵ Rozalka Olaboga – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Czas honoru – serial 13⁴⁵ Festiwal Kabaretu Koszalin 14⁴⁵ Tomasz Lis na żywo 15⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 16¹⁵ Tygodnik Gospodarczy 16⁵⁰ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Pod dachami Paryża 18⁵⁵ W stronę piękna 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Koncert 23⁵⁰ Na pierwszym planie – publicystyka 0²⁵ W stronę piękna 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Rozalka Olaboga – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA

19 GRUDNIA

6⁰⁵ Kultura głupcze – magazyn 6⁴⁵ Notacje 7⁰⁵ Wilnoteka 7²⁵ Sześć milionów sekund – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Wszystko przed nami – telenowela 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Londyńczycy II – serial 13⁵⁰

Kabaretowy Klub Dwójki 14⁵⁰ Na pierwszym planie – publicystyka 15³⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁵ Kultura głupcze – magazyn 16⁵⁰ Wszystko przed nami – telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Benefis 18⁵⁵ Wilnoteka 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Warto kochać – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 23⁴⁵ S jak szpieg 0¹⁵ Bibuła – dok. 0⁴⁵ Wszystko przed nami – telenowela 1¹⁵ Sześć milionów sekund – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK

20 GRUDNIA

6⁰⁵ Dzika Polska – serial 6³⁵ Nie ma jak Polska – magazyn 7⁰⁵ Cafe Historia 7²⁵ Tajemnica Sagali – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Wszystko przed nami – telenowela 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁰ Koncert 14⁵⁰ S jak szpieg 15²⁰ Okrasa łamie przepisy – magazyn 15⁵⁰ Złotopolscy – telenowela 16¹⁵ Kocham Kino – magazyn 16⁵⁰ Wszystko przed nami – telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Koncert 18⁴⁰ Notacje – dokument 19⁰⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda.pl 20⁵⁵ Oficerowie – serial 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Nowa – serial 23⁴⁰ Ambasador Spasowski – dokument 0⁴⁵ Wszystko przed nami – telenowela 1¹⁵ Tajemnica Sagali – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK

21 GRUDNIA

6¹⁰ Warto kochać – serial 7⁰⁰ Czy Bóg uzdrowia – reportaż 7³⁰ Serial animowany 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Wideoteka – magazyn 14²⁰ Ambasador Spasowski – dokument 15²⁰ Złotopolscy – telenowela 15⁵⁵ Hala odlotów 16⁵⁰ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Program rozrywkowy 18⁵⁵ Ex Libris – magazyn 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁵ Dobranocka

20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁵⁰ Panna Nikt – dramat 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁵ Serial animowany 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA

22 GRUDNIA

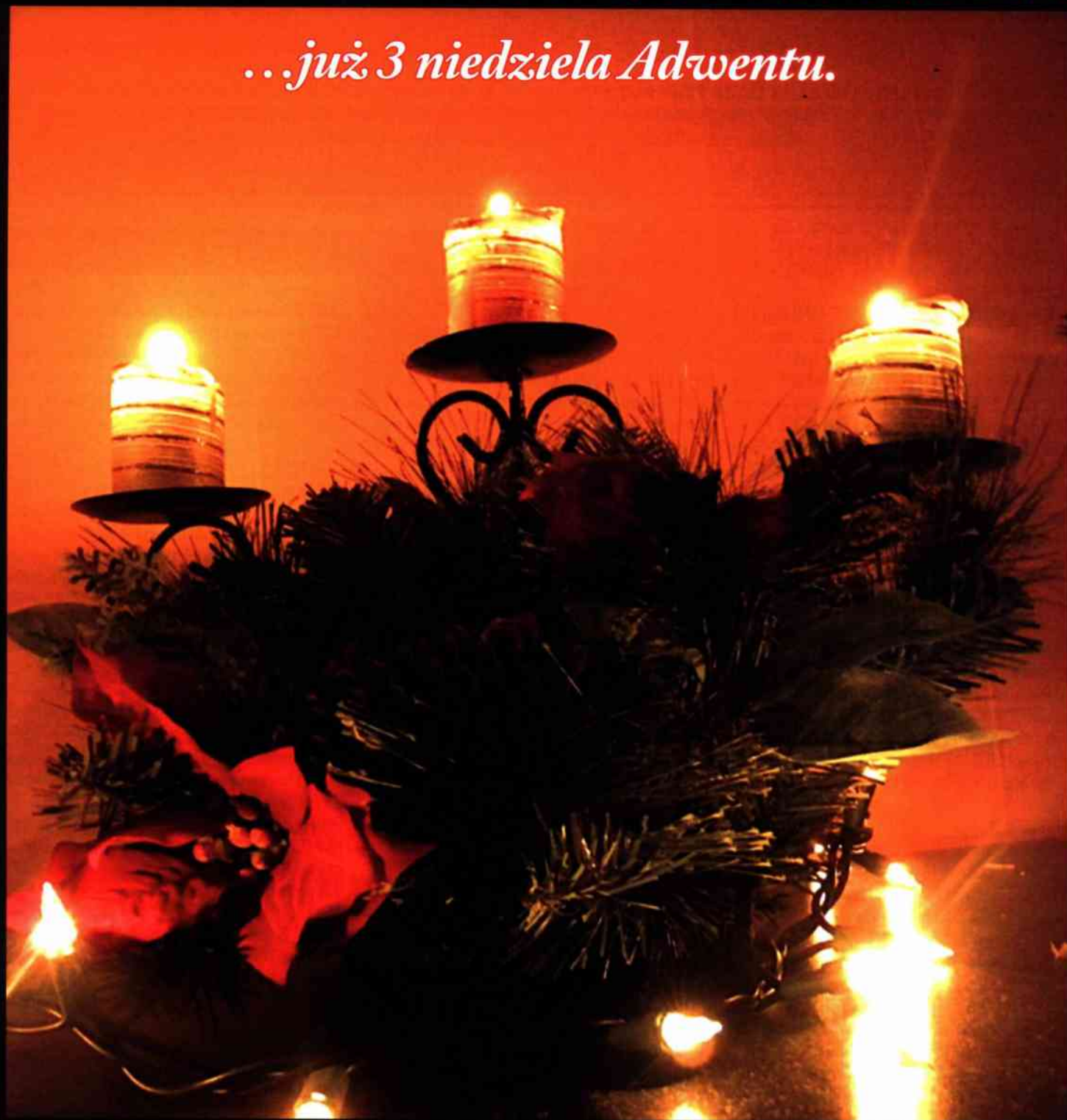
6³⁵ Złotopolscy(5) – telenowela 8⁵⁵ Polonia 24 9²⁵ Pogoda.pl 9⁴⁰ Hotel pod żyrafą i nosorożcem – serial 10³⁵ Załoga Eko – magazyn 11⁰⁵ Cztery pancerni i pies – serial 12¹⁰ Pamiętaj o mnie 12³⁰ Polonia w Komie 12⁴⁰ Ojciec Mateusz – serial 13³⁰ Makłowicz w podróży – magazyn 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁰ Przystanek Woodstock 15⁵⁵ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Naszaarmia.pl 18²⁵ Idą Święta – koncert piosenek świątecznych 19³⁰ Polonia w Komie 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Sport 20³⁰ Pogoda.pl 20⁴⁵ Czas honoru – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polonia 24 22²⁰ Pogoda.pl 22³⁰ Zakochany anioł – komedia 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ Dziewczyna i gołębice – film 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA

23 GRUDNIA

6⁰⁰ Galeria(2) – serial 6⁵⁵ Wszystko przed nami(2) – telenowela 7⁵⁰ Dwie strony medalu – serial 8²⁵ Polonia 24 8⁴⁵ Pogoda.pl 9⁰⁰ Trzy Szalone Zera – serial 9³⁰ Ziarno – magazyn 10⁰⁵ Stawka większa niż życie – serial 11⁰⁰ Polonia w Komie 11¹⁰ Weekendowy magazyn filmowy 11³⁵ Pamiętaj o mnie 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Pod Tatrami – magazyn 13⁰⁰ Msza św. – kościół św. Rodziny Zakopane 14²⁰ Co nam w duszy gra 15²⁰ Okrasa łamie przepisy – magazyn 15⁵⁰ Dzika Polska – serial 16²⁰ Skarby nieodkryte – teleturniej 16⁵⁰ Salon Polonii 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Wideoteka – magazyn 19¹⁰ Nie ma jak Polska – magazyn 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Sport 20³⁰ Pogoda.pl 20⁴⁵ Siła wyższa – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Tygodnik.pl 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Andrzej Cierniewski Symfonicznie 23⁵⁰ Salon Polonii 0²⁵ Weekendowy magazyn filmowy 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

...już 3 niedziela Adwentu.

 i-Mat.pl
materiały budowlane

Detaliczny i hurtowy obrót
materiałami budowlanymi

www.i-mat.pl

*Wahasz się przy wyborze produktu
– wybierz produkt polski*

NAJLEPSZA OFERTA NA TERENIE FRANCJI

tel. +33 620 115 387
tel. +48 515 276 023
tel/fax +48 17 22 70 299
e-mail: i-mat@o2.pl

